

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Barbara Smisl

SPOLSKO DOLOČENA RABA FRAZEMOV V REVIJALNEM TISKU

Diplomsko delo

Mentorica: red.prof. dr. Erika Kržišnik

Ljubljana, 2011

Ključne besede: frazeologija, frazem, frazeološka enota, moške in ženske revije, Playboy, Polet, Men's Health, Ona, Nika, Lisa, Slovar slovenskega knjižnega jezika.

Izvleček:

V diplomskem delu je obravnavana frazeologija v revijalnem tisku. Natančneje obravnava pojavnost frazemov v treh revijah, namenjenih moškim bralcem (Playboy, Polet, Men's Health) in v treh revijah, namenjenih bralkam (Ona, Nika, Lisa).

Namen je bil ugotoviti številčno pojavnost frazemov v moških in ženskih revijah, primerjati uporabo frazemov glede na spol, pregledati, katere vrste frazemov po obliki so pogosto rabljene in kako so porazdeljeni glede njihovega pomena.

Za opredelitev in analizo posameznih frazemov je uporabljen Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) v elektronski različici in Fidaplust - korpus slovenskega jezika.

Rezultati so pokazali, da so frazemi pogostejše rabljeni v revijah, namenjenih moškemu bralcu, prav tako pa so tudi govorci frazemov v večji meri moški. Največ je nestavčnih frazemov, in sicer glagolskih, takih, ki pomenijo dejanje. Analiza konotativnega pomena glagolskih frazemov je pokazala dokaj enakomerno porazdelitev le-teh na pozitivno-negativnem delu vrednotenjske lestvice.

Prevod v angleščino

Title: The gender definition of usage phrasemes in men and women magazines

Keywords: phraseology, phraseme, dictionary, men and women magazines, Playboy, Polet, Men's Health, Ona, Nika, Lisa, Slovar slovenskega knjižnega jezika.

Abstract:

In my diploma work I have researched and described phraseology in magazines. More exactly I have researched the occurrence of different phrasemes in three magazines for men (Playboy, Polet, Men's Health) and three magazines for women (Ona, Nika, Lisa).

The main aims of my work were:

- to determine the quantity of phrasemes in magazines for men or women,
- to compare the usage of phrasemes concerning the gender of users,
- to establish what kind of phrasemes are used and how they are allocated concerning their meaning.

To determine and analyse individual phrase I have exploited various sources, but my work has mainly been based on electronic version of Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) and Fidaplust – korpus slovenskega jezika.

The results of my work have shown more common usage of phrasemes in magazines for men and also the male speakers use phrasemes more often. Most used phrasemes are verbal phrasemes; the ones that describe an action. The analysis of connotative meaning of verbal phrasemes has shown equal distribution of phrasemes on positive-negative part of valuation scale.

ZAHVALA

Zanimiva predavanja red. prof. dr. Erike Kržišnik so me vzpodbudila k zanimanju za frazeologijo, zato se ji zahvaljujem za to, da je sprejela mentorstvo moje naloge. Hvala za ves trud, potrpežljivost in dobre napotke za delo ter širjenje strokovnega obzorja!

Zahvaljujem se tudi svoji družini, ki me je pri delu podpirala, pa tudi mami, pri kateri sem poiskala dodatno podporo in ki je nalogo tudi jezikovno pregledala.

Hvala vsem!

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	1
1.1	FRAZEM, FRAZEOLŠKA ENOTA, FRAZELOGIJA	2
1.2	FRAZELOGIJA IN NORMA.....	5
1.2.1	Odstopi od norme	6
1.3	FRAZEOLŠKE VARIANTE IN OBLIKE RABE	8
2	SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA.....	10
3	ANALIZA FRAZEMOV V REVIJALNEM TISKU.....	12
3.1	RABA FRAZEMOV V REVIJALNEM TISKU IN SPOLSKA DELITEV.....	12
3.2	Frazemi glede na obliko	16
3.3	FRAZEMI GLEDE NA POMEN	21
4	ZAKLJUČEK.....	27
5	VIRI IN LITERATURA.....	28
6	PRILOGE	30

1 UVOD

Frazeologija se je kot samostojna jezikovna veda uveljavila precej pozno, a je kljub temu močno prisotna v starejših slovarjih in slovnica. Oboji so naši dokumenti, ki pričajo o obstoju jezika in njegovi raznolikosti in jih nikakor ne moremo spregledati.

Prav pogled v frazeologijo in poznavanje le-te nas vodi k zavesti o pestrosti in raznolikosti slovenskega jezika.

Verjetno bi se bilo na mestu vprašati, v kakšni meri je frazeologija še živa v vsakdanjem življenju. Hiter in kratek ekskurz v to temo lahko pokaže med drugim tudi pregled aktualnega revijalnega tiska.

V diplomskem delu bom analizirala spolsko določeno rabo frazemov v revijalnem tisku. Za analizo sem izbrala po tri aktualne ženske in moške revije. Pregledala sem intervjuje v posameznih revijah in ugotavljala:

- koliko frazemov se pojavlja v posamezni reviji,
- koliko frazemov izrečejo moški in koliko ženske govorke,
- koliko frazemov izrečejo intervjuvanci in koliko novinarji, ločeno po spolu.

Cilj mojega dela je ugotoviti, v katerih revijah, glede na spol, se pojavlja več frazemov in kdo, glede na spol uporablja več frazemov.

Frazeme sem tudi razdelala po obliki in ugotavljala pojavnost posameznih oblik v ženskih in moških revijah.

Vsem frazemom (glagolskim, samostalniškim, prislovnim, pridevniškim, členkovnim in medmetnim) sem določila še denotativni pomen.

Ker v obravnavanem vzorcu prevladujejo glagolski frazemi, sem le-te pregledala glede na to, ali pomenijo dejanje (psihično, fizično), stanje oziroma lastnost.

Na podlagi teh delitev pa sem določila še konotativni del pomena, in sicer na lestvici pozitivno-negativno vrednotenje.

Za delo sem uporabila Slovar slovenskega knjižnega jezika in FidoPLUS. Slednja mi je bila v veliko pomoč, saj je bilo uporabljenih dosti frazemov, ki v SSKJ nisi navedeni.

1.1 FRAZEM, FRAZEOLŠKA ENOTA, FRAZELOGIJA

Najprej je treba nekaj besed nameniti sami besedi frazem oziroma frazeološka enota ter frazeologiji kot delu slovarjev.

Frazeologija je zbir frazeoloških jezikovnih enot. Hkrati je to tudi jezikoslovna veda, ki te enote preučuje. Poimenovanje frazema že od nekdaj ni bilo enotno, saj za pojem obstajajo različni izrazi, kot so npr. frazeološka enota, frazeologizem, frazeologem, stalna besedna zveza, idiom. Zdi se, da bi bil primeren izraz stalna besedna zveza (ki se uporablja v šolah – najdemo ga v učbenikih za OŠ), a je zavajajoč, saj navede na prepričanje, da gre za besedno zvezo in tako izloči vse stavčne tvorbe. Poleg tega se kdaj pojavi tudi izraz fraza, ki pa je v celoti neustrezen, ker ima predvsem negativno konotacijo. Danes najbolj uporabljamo izraz frazem, saj ustreza poimenovalni vrsti fonem, morfem (Kržišnik, 1994).

Težave nastanejo tudi pri opredelitvi področja frazeologije, se pravi, kaj je že frazem in kaj je še frazem. Govorimo o zgornji in spodnji meji v frazeologiji.

Frazem se od ostalih jezikovnih enot loči po štirih lastnostih:

1. **Večbesednost:** frazem obsega vsaj dve besedi, enobesedne tvorjenke niso frazemi (npr. *najlepši*). Vidimo, da ta lastnost oddeli frazeme od enobesednih metafor (*alfa in omega : najboljši*).
2. **Stalnost oblike in pomena:** pomeni predvsem nezamenljivost njegovih sestavin, besede znotraj frazema nimajo enakih možnosti kot zunaj samega frazema. Če mejo prestopimo, dobimo navadne besedne zveze.

Znotraj frazema je treba biti pozoren na stalnost oblike, ki je lahko oblikoslovna *postaviti se po robu (komu)* – NE: **postavljati se po robu*), besedotvorna (*imeti trdo kožo* – NE: **imeti trdo kožico*), skladijska (pretvorbena: *igrati vlogo* – NE: **igranje vloge*); besednoredna: *alfa in omega* – NE: **omega in alfa*; sprememba skladijske zgradbe: *zreti v prihodnost* – NE: **zreti v lepšo prihodnost*), sestavinska (*priti na psa* – NE: **priti na mačka*), prav tako pa je pomembna stalnost pomena.

Zunaj frazema pa je obvezna stalnost zunanjih dopolnil, npr.: *soliti pamet komu* (npr. *človeku*) – NE: *soliti pamet čemu* (npr. *predmet*).

Vedeti je treba, da frazem ni popolnoma nespremenljiv, saj bi ga drugače morali v besedilu uporabljati zgolj kot citat. Tako govorimo o **omejeni (»stalni«) spremenljivosti**. Znotraj le te se nahajata:

- I. oblike za vključevanje v besedilo (raba): spregatvene, časovne, naklonske, sklonske;
- II. frazemske različice: oblikoslovne, skladenjske (pretvorbne, fakultativne sestavine) in sestavinske.

Kadar ne upoštevamo stalnosti frazema, s tem kršimo pojmovanje književne norme, hkrati pa lahko povzročimo nesporazum ali nerazumevanje, saj napačna raba frazema povzroči razpad pomena frazema. Tako lahko namesto frazeološkega pomena v določenem besedilu nastopi dobesedni pomen proste besedne zveze, če ta obstaja (*npr. *Njegova moč je, da gre z glavo skozi zid*), ali pa pride do nesmisla (*npr. potisnil boš v pozabo*).

3. **Neizpeljivost pomena celote iz pomenov sestavin:** celoten pomen frazema ni enak vsoti pomenov sestavin (besed). Obstajajo primeri, kjer nobena od sestavin ne nastopa v svojem slovarskem pomenu, spet drugod pa je ista sestavina del frazema.

Ločimo različne stopnje predvidljivosti pomena, in sicer nepredvidljivost pomena (*vleči dreto*) in »prenesenost« pomena, ki obsega primere (*liti kot iz škafa*), metafore (*skočiti si v lase*), metonimije in pa simbolno vrednost sestavine (*npr. srce kot simbol ljubezni: podariti komu srce, odpreti srce komu, izgubiti srce itd.*).

4. **Ekspresivnost:** zajema razmerje med jedrom frazeologije in obrobjem, je posledica premikov oblike (pri rimi: *ne reči ne bev ne mev*) in pomena (poimenovalni/denotativni in vrednotenjski/konotativni: *žena – boljša polovica*).

Frazemi so torej stalne besedne zveze z značilno formalno strukturo, sestavljeni iz vsaj dveh besed. Semantični pomen frazemov je vedno celosten, ni enak vsoti pomenov posameznih sestavin, torej je frazem celota ne glede na njegovo formalno strukturo. Prav tako pa jih pri realizaciji v govoru reproduciramo iz spomina kot celoto in jih ne tvorimo sproti kot proste besedne zveze. Frazemi se semantično ali skladenjsko prilagajajo besedilu (Petermann, 1988).

Glede na obliko ločujemo stavčne in nestavčne frazeme. Stavčni frazemi so lahko nepregovorni (*znajti se ob pravem času na pravem mestu*) ali pa pregovorni (*Zdrav duh v zdravem telesu*). Nestavčni pa so lahko samostalniški (*na prvi pogled, Ahilova peta*), pridevniški (*debela koža kot slon*), prislovni (*tako ali drugače*) in glagolski (*iti z glavo skozi zid, liti kot iz škafo*).

Primerjava frazeoloških enot z enobesednimi leksemi pokaže, da so frazeološke enote veliko bolj zapletene, saj je zanje značilna kompleksnejša zgradba, s tem pa tudi skladišne in pomenske omejitve in prav to je razlog, da jih je treba v slovarjih navajati slovnično nezaznamovano. V slovarju mora biti prikazana normativna podoba frazemov, to pomeni ustaljena podoba glede oblike in pomena enote. Samostalniške frazeme in njihove glavne sestavine je treba navajati v imenovalniku ednine, če frazem ne izkazuje leksikalizirane množinske ali katere od sklonskih oblik¹. Pridevniški frazemi se navajajo v nezaznamovani obliki za moški spol, prav tako v imenovalniku ednine ter tudi nestopnjevano v osnovniku, medtem ko morajo biti glagolski frazemi v nedoločniku, če le ta obstaja ter oblika časovno nezaznamovanega sedanjika in glagolski vid dovršni/nedovršni. V slovarju morajo biti tudi jasno določene sestavine frazema in zunanja določila, kot so npr. vezljivostna določila. Frazeološka enota v slovarju mora biti določena z vsemi variantami, oblikami rabe ter pa dopustnimi pretvorbami.

Res pa je, da vsi frazemi niso navedeni v svoji slovarski obliki (npr. v SSKJ), navajanje je lahko besedilno ali pa celo polyslovarsko. Besedilni zgledi so v besedilni obliki zapisani z veliko začetnico (*Prvič* – SP 2001). Pri polyslovarskem navajanju pa so sestavine sicer poslovarjene, a so vanje brez razlike vključene besede iz možnega sobesedila, recimo *pojdi iskat v klet, saj imaš še prve noge* ipd.

Pri realizaciji pomenskih razlag frazemov se da opaziti precejšnje razlike med slovarji. Gre namreč za dva pomena: denotativnega (pomenskega) z razlagami in konotativnega (vrednotenjskega) s slogovnimi in zvrstnimi oznakami.

¹ Prevzeto iz Slavistične revije, letnik 50/2002, št. 1, januar–marec; Polona Gantar, *Temeljne prvine zasnovne frazeološkega slovarja*.

1.2 FRAZELOGIJA IN NORMA

Najpomembnejši vir za iskanje normativnosti je *Slovar slovenskega knjižnega jezika* (SSKJ). Pomembnost mu daje upoštevanje slovenske knjižnojezikovne preteklosti, s tem mislim normiranje, kot ga je pred njim zasnoval slovenski pravopis, zraven pa so prav tako upoštevana publicistična besedila, ki jih pojmuje kot knjižno določevalna. Se pravi, da nam frazeološko gnezdo ponuja tudi besedne zveze v obliki, ki ni ustaljena (npr. *prodati pod ceno* : *prodati v ceno*; *vzeti besedo z jezika* : *vzeti besedo iz ust*). Prav tako se pojavljajo besedne zveze, ki so navedene v terminološkem gnezdu, morale pa bi imeti mesto v frazeološkem (npr. *Sizifovo delo*).

Na samem začetku slovarja je navedeno, kje lahko iščemo frazeme, in sicer v frazeološkem gnezdu. Pričakovano je, da bodo vse frazeološke zveze enako uvrščene pri vseh členih zveze, vendar se je izkazalo, da temu ni tako, saj opazimo pri obsežnejših geslih različne rešitve. Tako najdemo frazeme, ki so pri eni iztočnici prikazani v frazeološkem gnezdu, pri drugi pa kot ilustrativno gradivo. Sledeča kršitev pravila pa se pojavlja pri navedbi frazema v njegovi osnovni obliki², ki se najpogosteje pojavlja pri glagolskih frazemih. Ti dve oviri sta razlog, da je iskanje frazemov včasih malce bolj zahtevno. Slovar tudi ne ponuja vseh frazemov, kar je treba pripisati zgodovinskemu razvoju.

Tudi v *Slovenskem pravopisu 01* (SP 01) je prisotne precej nedoslednosti. SP 01 prav tako ni kos normativnosti v frazeologiji. Primerjave SP 01 s SSKJ ne ponudijo novega gradiva. Prav tako SP 01 ne vsebuje frazeološkega gnezda, kjer bi bilo možno iskati frazeme (SSKJ ga). Vendar pa to omogoča večjo razporeditev frazemov po slovarskem članku. Večji problem nastane, kje frazem iskati, pod katero iztočnico (npr. *postaviti koga na stranski tir* najdemo zgolj pod *tir*, *imeti prav* pa najdemo pod *imeti in prav*). Težave je opaziti tudi navajanju variant, recimo variante so lahko navedene kot nevariente (npr. *posrati ga/posrati jo* – to sta varianti in ne frazema) ali pa nevariente, ki so navedene kot variante (npr. *dati knjigo/vajeti iz rok* – imamo dva različna frazema z različnim pomenom). Po obliki so frazemi navedeni v besedilni, slovarski in tudi v polslovarski obliki. Zadnji način navedbe frazemov – polslovarski način – je za frazeologijo zavajajoče in hkrati nesprejemljivo, saj so v frazem vključene brez razlike besede iz sobesedila (npr. *dati knjigo* – *dati (kaj) iz rok*, *dati vajeti iz*

² Tukaj so izjema le pragmatični frazemi (zaradi svojega konotativnega pomena), ki so v slovarju zapisani v svoji prvotni, t.i. »neslovarski«, obliki (npr. *hočeš nočeš*).

rok - v celoti frazeologizirano). Kot napačno s frazeološkega stališča se tudi šteje slovarsko navajanje glagolskih frazemov, če so navedeni kot zgledi za glagolsko vezljivost ob mali podiztočnici. Pomenske razlage so v veliki meri frazemom pripisane, in sicer sta za to uporabljena dva načina: eden je s t.i. navadnejšo dvojnico (navadno enobesedno), ali pa s splošno pomensko uvrstitvijo v pokončnicah. Kurzivna oz. navadna dvojnica je pripisana frazemom, ki so socialnozvrstno označeni od knjižno pogovorne oznake naprej. Splošna pomenska uvrstitev v pokončnicah pa je pripisana frazemom brez socialnozvrstne oznake. Kot je opaziti SP 01 uporablja zvrstne oznake: socialno-, funkcijske-, časovnozvrstne in čustvenostne ter splošno normativne. Njihov namen v slovarju je predvsem opredelitev knjižnojezikovne norme. Pojavljajo se tudi pravopisni problemi, ki se navezujejo na frazeološke enote. Posebej je treba izpostaviti dva, in sicer pisanje skupaj/narazen (mednje SP šteje *sklope s koli*, *frazeološke zaimke*, *zveze z glagolom vedeti*) in vprašanje velike/male začetnice (Kržišnik, 2003).

Stalnost je v frazeologiji tista lastnost, s pomočjo katere lahko ugotavljamo dopustne in nedopustne skladijske, oblikovne in sestavinske spremembe. Popolno stalnost poznajo le redki frazemi in zato je frazeološkim enotam normativnost težje določiti kot pa ostalim jezikovnim enotam. Da bi lahko določili normativnost frazeološkim enotam, potrebujemo najprej določitev najpomembnejših sestavin ter razmerja med njimi, določitev variant vključujoč fakultativne sestavine (npr. *govoriti isti/skupni jezik*) in določitev oblik rabe, skupaj z možnimi in nemožnimi pretvorbami.

Ravno zaradi zahtevnejšega določanja normativnosti frazeološkim enotam, velikokrat naletimo na odstop od nje. Posebej pa se je treba zavedati, da je rezultat mnogih odstopov od norme nepoznavanje frazeologije.

1.2.1 Odstopi od norme

Odstopi od norme se pojavljajo vedno, kadar se z normo soočamo. Govorimo lahko o funkcionalnih odstopih, ki se nahajajo v besedilu, in nefunkcionalnih odstopih, ki jih imenujemo jezikovne napake. Obstajajo tri vrste odklonov od norme:

1. zgodovinsko pogojene spremembe, ki so posledica spreminjanja norme
2. napake, ki so kršitev norme (tu gre za nepoznavanje norme)

3. frazeološke prenovitve³.

Pri frazeoloških prenovitvah gre za inovativne spremembe oblike ali pomena frazema, ki so izpeljane v besedilu in tam prav tako prepoznavne. Govorimo o namernih in enkratnih prenovitvah, katere posledica so pomenski prenosi in stilna opaznost. Prenovitev mora svojo uspešnost zagotavljati z jasno razvidnim razmerjem do pomena izhodiščnega pomena, vzporedno pa besedilu dajati povsem nove pomenske razsežnosti. Največkrat jih zaznamo v publicističnih besedilih, lahko pa se z njimi srečamo tudi v umetnostnih besedilih. Z njimi pisci dajejo besedilu »barvitost«, se pravi: ironičnost, humornost, živahnost itd. Frazem s tem postane podlaga kreativni metafori. V primeru, da spremenjena raba frazema te zahteve ne izpolnjuje, je to neuspešna prenovitev, t.i. verbalizem. Kot primer bi lahko navedli:

Zagotavljam vam, da ne bo nikomur skrivljen las z glave zaradi tistega, kar je govoril tukaj⁴.

Tu gre za neuspešno križanje dveh frazemov, in sicer *ne skriviti lasu (komu)* ter *niti las ne pade z glave (komu)*, namen je bil večja ekspresivnost, vendar v nobenem primeru ne doseže svojega cilja. Zato je lahko neuspešna prenovitev ekvivalentna kršitvi norme.

Napake pa niso pogojene ne z zgodovinsko spremembo norme ne s prenovitveno rabo v besedilu, so nenamerne, v tekstu nimajo funkcije (opravljajo le funkcijo frazema) in dejansko so kršitev norme. Tako gre pri napakah za napačno rabo **oblikoslovnih prvin** (vid, čas, število, spol), **skladnje** (tukaj imamo prestopanje meje dopustnih pretvorb: pooziraljenje, posamostaljenje in potrpnjenje ...), **križanje frazemov**⁵, kjer se problem pojavi, ko se govorec v danem trenutku ne spomni pravilne oblike (najpogostejša napaka posebno pri govorenih besedilih – npr. *stisniti pete* ...), nato **frazeološke sestavine** (npr. *iti na led/limance* itd.) in nazadnje napačno rabo **zunajfrazemskih vezljivostnih določil** (*obešati na veliki zvon kaj in ne koga*). Napak je v frazeologiji veliko, vendar se jih največkrat sploh ne zavedamo. Čeprav se srečujemo s tolikšnimi kršitvami frazeološke norme, pa to ne povzroča razpad frazeološkega pomena, ampak je še vedno prisotna velika težnja po ohranjanju le tega. Seveda se ohranja zgolj tisti frazeološki pomen, ki je normiran in ustaljen. Ravno zato smo primorani navesti vzroke za težnjo po ohranjanju frazeološkega pomena ter pa napačno rabo frazema, ki le ni razumljena brez težav:

³ To so spremembe oblike in pomena frazema, ki so namerne in prepoznavne v besedilu.

⁴ Erika Kržišnik, *Norma v frazeologiji in odstopi od nje v besedilih*, str. 141; SR, 1996, št. 2.

⁵ Kontaminacija.

a) vzroki za ohranjanje frazema

b) nenormativna raba v vlogi nesporazuma

Dobro pa je omeniti tudi frazemske variante in oblike rabe, saj se mnogokrat seznanimo s težavo, ko želimo le-te določiti. Posledično se zraven pojavi tudi vprašanje o številu napak. Pri frazemskih variantah govorimo o alternativnih pojavnih možnostih frazeološke enote in na pomen frazema ne vplivajo. Najdemo jih zapisane v slovarju. Variante so lahko različno ustaljene, nekatere so bolj, spet druge manj. Omejene so lahko lokalno, narečno, časovno itd. Pozornost je usmerjena na to, da variantna sestavina mora opravljati enako skladenjsko vlogo, medtem ko so oblike rabe posledica frazemov v besedilu, kar pomeni, da jih v slovarju ne najdemo.

Napisano napeljuje k opredelitvi oblik na spregatvene, sklonske, naklonske in časovne.

1.3 FRAZEOLŠKE VARIANTE IN OBLIKE RABE

Nespremenljivost pomena frazema je skorajda nemogoča, saj bi to pomenilo zgolj uporabo citatov. Oblika frazema se lahko delno spreminja, in sicer glede na obliko rabe, poznamo pa še frazemske variante. Takšna spremenljivost frazemov nam dopušča možnost, da lahko govorimo ali o »stalni« ali pa o »omejeni« spremenljivosti. Ta vključuje:

1. **Oblike rabe**, to so oblike za vključevanje v besedilo, in sicer poznamo spregatvene, sklonske, naklonske in časovne. Te spadajo pod oblikoslovno kategorijo in so posledica rabe frazemov v besedilu. Potem pa se pojavljajo še skladenjske oblike, pod katere sodijo členki in celovite pretvorbe.
2. **Frazeološke variante (različice)**, pri njih igra glavno vlogo kontekst, saj so od njega odvisne. Oblika je že določena v slovarju, se pa nahajajo na različnih jezikovnih ravninah. Govorimo o oblikoslovnih, skladenjskih in sestavinskih različicah. Njihova oblika je že dana v slovarju, pojavlja se na različnih jezikovnih ravninah - obstajajo oblikoslovne, skladenjske in sestavinske.

Ustaljenost variant je različna. Pri nekaterih gre za večjo, pri drugih za manjšo ustaljenost. Skupne so jim omejitve, ki so lahko časovne, lokalne, narečne ... Ravnine, ki variantnost dovoljujejo, dopuščajo možnost, da se ustvari sistem frazeoloških variant in oblik.

Vsaka posamezna frazeološka enota lahko ima različne variante, kjer so nekatere manj, druge pa bolj ustaljene. Tako lahko govorimo o lokalni, narečni, časovni ali še kakšni drugačni omejitvi. Glede na ravnine, na katerih se variantnost pojavlja, je možno izdelati sistem variantnih in frazeoloških oblik. Ločimo:⁶

a. oblikoslovne variante

- številske: /za majhen denar; za majhne denarje/
- sklonske: /ne dati nikomur do sebe/k sebi/
- vidske: /posoditi/posojati na lepe oči/;

b. besedne variante

- glagolske sestavine: sopomenske /garati/delati kot črna živina/ in nesopomenske /govoriti/najti isti/skupni jezik/;
- neglagolske sestavine: sopomenske /masten dobiček/zasluzek/ in nesopomenske /nositi glavo/kožo naprodaj/

c. besedotvorne variante /zadnji dom; zadnje domovanje/

d. skladenjske

- stične /držati /roke križem/ križemrok; nikdar in nikoli/ nikoli in nikdar/
- nestične (celovite pretvorbe): /zadnji adut; uporabiti/pokazati/povleči zadnji adut/

e. fakultativne

- leksikalizirane sestavine:
 - o dodajalne /ne biti (čisto) pri pravi/sebi/
 - o odvzemalne /dobiti jih (po grbi/nosu)/
- vezljivostna mesta: /niti trohice (česa)⁷.

⁶ K. Šter, Živalska frazeologija v Glonarjevem slovarju, v primerjavi s Pleteršnikovim, Murkovim in Gutsmanovim slovarjem ter Metelkovo slovnico. Diplomsko delo. Filozofska , 2009.

⁷ P. Gantar, Temeljne prvine zasnovne frazeološkega slovarja; SR (2002).

2 SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA

O frazeologiji v Slovarju slovenskega knjižnega jezika se je v svojem članku razpisal Jurgen Petermann leta 1998. Ugotovil je dva različna vidika frazeologije, in sicer je eden stopnja integracije frazeologije v slovarski korpus, v kvalitativnem in kvantitativnem pomenu, eden pa je vprašanje oblike, kjer je treba navajati frazeme v slovarju. Na začetku je zapisano, kako je v slovarju zajet besedni zaklad in hkrati prikazana njegova raba, kot se to kaže v današnjem knjižnem jeziku. Ravno po tem so besede in besedne zveze enakovredni deli besedišča. V samem uvodu prav tako izvemo, da gre za stalne in proste besedne zveze, navadne in posebne vezave, za frazeologijo in znane pregovore. SSKJ vsebuje poleg drugega jezikovnega gradiva ogromno količino frazeologije v ožjem in širšem smislu, vendar pa se ne moremo natančno opredeliti, ali je frazeologija, ki je zajeta v slovarju, dovolj popolna in, ali ustreza namenu ter obsegu slovarja. Petermann je v svoji raziskavi ugotovil, da veliko frazeologije, ki jo uporabljamo danes, v slovarju ni najti. Predvsem je to opazil, ko je na tovrstne frazeme naletel pri prebiranju publicističnih besedil. Tudi sama sem naletela na enak problem, ko sem iskala frazeme v SSKJ, na katere sem naletela v revijah. Na drugi strani pa so določeni frazemi uporabljeni na več mestih. To bi se dalo rešiti s sistemom kazalk in tako prihranili prostor za dodatno, tudi današnjo frazeologijo. V Slovarju slovenskega knjižnega jezika ni posebnih gesel, ki bi jih predstavljali frazemi, ampak so podrejeni določenim sestavinam frazema, in so navedeni pod geselskim člankom neke sestavine. Jasno, frazemi so samostojne enote besedišča, vendar pa je takšen postopek navajanja potlej ustreza navadni leksikografski praksi razlagalnih slovarjev. To je sicer sprejemljivo, se pravi tovrstna praksa, a zgolj kadar je zagotovljeno, da pride do izraza leksikalni značaj frazema, kar pa v SSKJ ni zaslediti. Slovarski članki vsebujejo neidiomatične stalne besedne zveze, pregovore in reke, vendar te enote niso ločene od ilustrativnega gradiva, ki ga sestavljajo navadne kolokacije, proste besedne zveze in zgledi za posamezna gesla. V SSKJ so geselski članki sestavljeni po tej poti: najprej je zaglavje, le – temu sledi razlagalni del z ilustrativnim gradivom, nato mu v največ primeri sledita še frazeološko ter terminološko gnezdo. Medtem ko ilustrativno gradivo navaja izrazne možnosti in tipične sintaktične zveze gesla, frazeološko gnezdo prikazuje vse primere, ki jih je mogoče uvrstiti v pomensko-sintaktične skupine, saj kažejo premočan odklon od prikazanih pomenov, istočasno pa so tako osamljene, da ni možno zanje odpirati posebnih oddelkov. Tako obstajajo primeri, kjer lahko najdemo frazem pri enem geslu zapisan v frazeološkem gnezdu, spet drugje pa v ilustrativnem gradivu. Torej gre tukaj

za veliko mešanje stalnih ter prostih besednih zvez. Avtor meni, da ustvarjalci Slovarja slovenskega knjižnega jezika razumejo frazeologijo kot področje vseh možnosti realizacije leksike, ki pa je ni možno klasificirati. Prav tako meni, da je slabost omenjenega slovarja tudi, da se večina frazemov pojavi v realizirani obliki, se pravi kot zgled, spet drugi del pa je naveden v slovarski obliki. To kaže na nedoslednost. Največkrat se oba primera nahajata kar vzporedno v istem geslu.

Kljub temu da Slovar slovenskega knjižnega jezika vsebuje toliko frazeološkega gradiva, nima zadostno leksikalno obdelanega. Če se želimo spoznati s frazeologijo, nam je zadana precej težka naloga, saj se moramo lotiti vsega slovarskega gradiva, ne zgolj frazeološkega gnezda, kjer naj bi se po logiki le-ta nahajala. Petermann tako ugotavlja, da se ustvarjalci slovarja niso zadostno zavedali, kaj naj bi komponenta frazemov pomenila, in jo tako izenačili z ilustrativnim gradivom.

3 ANALIZA FRAZEMOV V REVIJALNEM TISKU

Eden izmed ciljev diplomskega dela je bil ugotoviti uporabo frazemov v aktualnem tisku, uporabo frazemov glede na spol in razdeljenost le-teh glede obliko in pomen.

3.1 RABA FRAZEMOV V REVIJALNEM TISKU IN SPOLSKA DELITEV

Tabela 1: Tvorci frazemov glede na spol ter število izrečenih frazemov glede na spol - v moških in ženskih revijah

REVIJA	TVOREC	OSEBE		ŠT. FRAZEMOV		ŠTEVILO VSEH FRAZEMOV
		M	Ž	M	Ž	
PLAYBOY	<i>novinar</i>	15	0	4	0	111
	<i>intervjuvanec</i>	14	1	98	9	
	<i>skupaj</i>			102	9	
POLET	<i>novinar</i>	14	1	16	0	63
	<i>intervjuvanec</i>	15	0	47	0	
	<i>skupaj</i>			63	0	
MENS HEALTH	<i>novinar</i>	4	5	5	0	17
	<i>intervjuvanec</i>	9	0	12	0	
	<i>skupaj</i>			17	0	
Skupaj moške r.	<i>novinar</i>	33	6			
	<i>intervjuvanec</i>	38	1			
	<i>skupaj</i>	71	7			
Skupaj moške r.				182	9	191
ONA	<i>novinar</i>	2	13	6	9	53
	<i>intervjuvanec</i>	7	8	17	21	
	<i>skupaj</i>			23	30	
NIKA	<i>novinar</i>	1	13	2	9	30
	<i>intervjuvanec</i>	1	14	2	17	
	<i>skupaj</i>			4	26	
LISA	<i>novinar</i>	0	14	0	5	29
	<i>intervjuvanec</i>	6	10	5	19	
	<i>skupaj</i>			5	24	
Skupaj ženske r.	<i>novinar</i>	3	40			
	<i>intervjuvanec</i>	14	32			
	<i>skupaj</i>	17	72			
Skupaj ženske r.				32	80	112
SKUPAJ VSE R.	<i>novinar</i>	36	46			
	<i>intervjuvanec</i>	52	33			
	<i>skupaj</i>	88	79			
SKUPAJ VSE R.				214	89	303

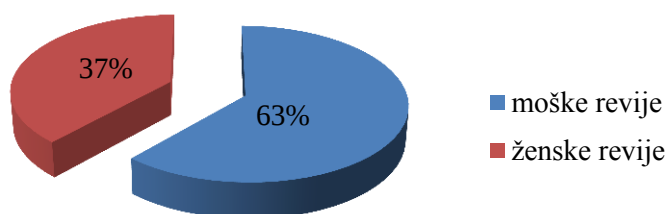
Pregledala sem šest aktualnih revij, in sicer tri moške (vsebine, namenjene moškim bralcem) in tri ženske (vsebine namenjene ženskim bralkam). Lažje je bilo narediti izbor ženskih revij, saj jih je več. Izbrala sem Ono (tedenska priloga Dela), Niko (tedenska priloga Nedeljskega dnevnika) ter Liso (tedensko žensko revijo, prirejeno za slovenski trg).

Moške revije, namenjene bolj moškemu bralcu, so redke, ena je celo nehala izhajati. Izbrala sem Playboy (mesečnik, prirejen za slovenski trg), Polet (tedenska priloga Dela) ter Men's Health (mesečnik, prirejen za slovenski trg, ki pa ne izhaja več).

Raziskavo sem omejila na intervjuje v petnajstih izvodih vsake revije (opomba: iz revije Men's Health je uporabljenih samo devet intervjujev).

V omenjenem vzorcu so bili uporabljeni frazemi v 303 primerih, od tega je bilo v moških revijah 191 frazemov (62 %), v ženskih pa 119 frazemov (38%). Rezultat kaže na večjo uporabo frazemov v moških revijah. Glede na pregledano bi kazalo pomisliti, da je raba frazemov bližja moškim kot ženskam.

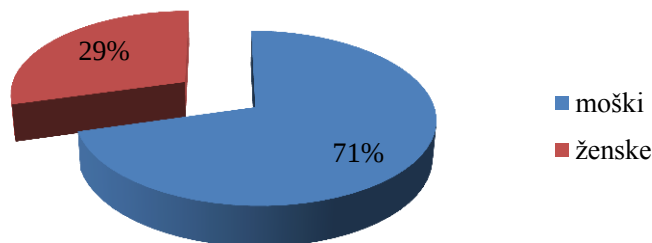
Slika 1: Število uporabljenih frazemov

Opomba: vsi frazemi -303, v moških revijah -191, v ženskih revijah -112/

Tudi izrekanje frazemov je bolj domena moških kot žensk – 214 krat (v 70.6 %) je frazem uporabil moški govorec (intervjuvanec, novinar), 89 krat (v 29,4 %) pa ženska.

Slika 2: Izrekanje frazemov glede na spol govorca

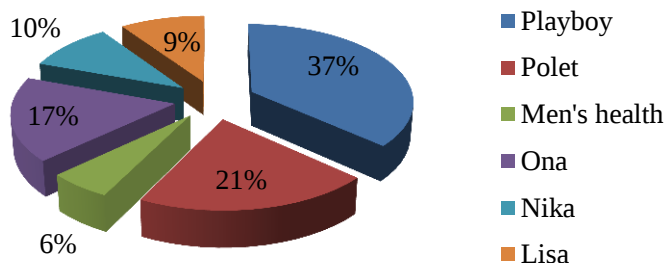
Opomba: vsi frazemi - 303, moški govorec - 214, ženska govorka -89/

Natančnejši pregled rabe frazemov glede na spol kaže na to, da v moških revijah frazeme izgovarjajo pretežno moški, ženske pa izredno malo. Od skupnih 191 frazemov (63 % vseh izgovorjenih frazemov) v moških revijah so moški izgovorili 182 (95 %) frazemov, ženske pa 9 (5 %) frazemov. Ta rezultat lahko pripišemo dejstvu, da so v moških revijah vsi govorci, tako novinarji kot intervjuvanci, pretežno moški.

V ženskih revijah je slika malce drugačna, prevladujejo ženske govorka. Od skupnih 112 frazemov (37 % vseh izgovorjenih frazemov) v ženskih revijah so ženske izrekle 80 (71 %) frazemov, moški pa 32 (29 %).

Pregled števila vseh uporabljenih frazemov po posameznih revijah kaže na občutno odstopanje v korist rabe frazemov pri nekaterih posameznih revijah. Tako je bilo v reviji Playboy uporabljenih 111 frazemov, v Poletu 63 in v Oni 53. Preostale tri revije po številu frazemov zaostajajo, najbolj pa revija Lisa. Iz zapisanega ponovno sledi, da je raba frazemov občutno bolj pogosta v moških revijah.

Slika 3: Pogostost rabe frazemov v posameznih (izbranih) revijah

Opomba: vsi frazemi -303;

Playboy – 111, Polet – 63, Men's Health – 17, Ona – 53, Nika – 30, Lisa – 29/

Pregled izrekanja frazemov po moških in ženskih revijah glede na spol kaže na precej enakomerno razdelitev. Frazeme v moških revijah izrekajo pretežno moški (71 krat – 90 % od 79 oseb), v ženskih revijah pa pretežno ženske (72 krat – 81 % od 89 oseb).

Podobno enakomerna so tudi razmerja med novinarji in intervjuvanci – glede na to, koliko oseb je izreklo frazem. V moških revijah je tako frazem uporabilo 33 moških novinarjev (46%) in 38 moških intervjuvancev (53 %). V ženskih revijah pa je frazem uporabilo 40 ženskih novinark (56 %) in 32 ženskih intervjuvank (44 %).

3.2 Frazemi glede na obliko

Frazemi po obliki v moških in ženskih revijah

a) NESTAVČNI FRAZEMI

OBLIKA FRAZEMA	MOŠKE REVIJE		MOŠKI SKUPAJ	ŽENSKE REVIJE		ŽENSKE SKUPAJ	VSI
Glagolski	PLAYBOY	84	136	ONA	36	89	225
	POLET	41		NIKA	24		
	MEN'S HEALTH	11		LISA	29		
Samostalniški	PLAYBOY	7	8	ONA	7	9	17
	POLET	0		NIKA	2		
	MEN'S HEALTH	1		LISA	0		
Prislovni	PLAYBOY	13	35	ONA	6	9	44
	POLET	19		NIKA	3		
	MEN'S HEALTH	3		LISA	0		
Pridevniški	PLAYBOY	2	2	ONA	1	1	3
	POLET	0		NIKA	0		
	MEN'S HEALTH	0		LISA	0		
Členkovni	PLAYBOY	1	3	ONA	0	0	3
	POLET	2		NIKA	0		
	MEN'S HEALTH	0		LISA	0		
Medmetni	PLAYBOY	0	1	ONA	0	0	1
	POLET	0		NIKA	0		
	MEN'S HEALTH	1		LISA	0		

b) STAVČNI FRAZEMI

OBLIKA FRAZEMA	MOŠKE REVIJE		MOŠKI SKUPAJ	ŽENSKE REVIJE		ŽENSKE SKUPAJ	VSI
Pregovorni	PLAYBOY	2	6	ONA	3	4	10
	POLET	2		NIKA	0		
	MEN'S HEALTH	2		LISA	1		
Nepregovorni	PLAYBOY	0	0	ONA	0	0	0
	POLET	0		NIKA	0		
	MEN'S HEALTH	0		LISA	0		

Po obliki ločimo frazeme na nestavčne in stavčne. Nestavčne frazeme delimo tako kot besedne vrste na glagolske (npr. *iti na živce, privleči za lase, imeti srečno roko*), samostalniške (npr. *druga plat, boljša polovica, javna hiša*), pridevniške (*sprt z logiko, tečen kot muha, trmast kot bik*) ter prislovne (npr. *na pamet, tako ali drugače, slej ali prej*). Stavčni frazemi so lahko pregovorni ali tako imenovani »nepregovorni«.

Posebno mesto pa imajo v frazeologiji pragmatični frazemi. Le-ti imajo skladenjsko vlogo kot medmeti in členki.

Stavčni pragmatični frazemi nastopajo v vlogi enostavčne povedi (*Pojdi se solit.*), večstavčne- (*Kar je, pač je.*), ali pa kot samostojni del večstavčne povedi (*hočem reči*).

Prav tako pa tudi tukaj govorimo o besednozveznih pragmatičnih frazemih, ki imajo vlogo pastavčne povedi (*lahko noč*). Le-ta je lahko del soredja (*na kratko*) polstavčni del večstavčne povedi (*po pravici povedano*).

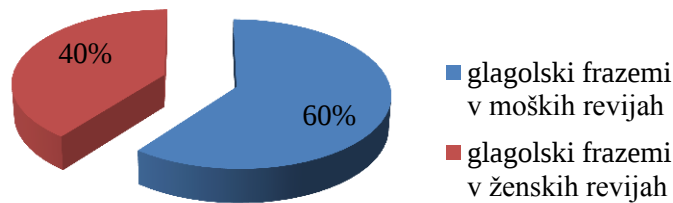
Besednozvezni pragmatični frazemi imajo enake skladenjske vloge kot medmeti in členki. Tudi ti imajo vlogo pastavčne povedi, ki je del povedi ali soredja. Prav to je razlog, zakaj lahko govorimo o medmetnih in členkovnih frazemih.

Ločevanje med njima je zahtevno, zato si je treba pomagati s sobesedilom.

Znotraj intervjujev v izvodih vsake revije sem frazeme analizirala tudi glede na obliko. Tako sem vse izpisane frazeme razdelila na nestavčne (glagolske, samostalniške, prislovne, pridevniške ter na pragmatične – členkovne in medmetne) in stavčne (pregovorne in nepregovorne).

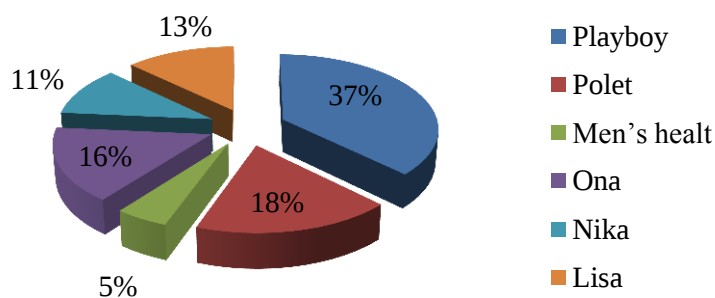
V omenjenem vzorcu se je pokazala izrazita raba glagolskih frazemov (225) (npr. *vreči ven (kaj), polomiti ga, iti na živce, imeti prav, biti na trnih*), ki so v velikem številu rabljeni tako v moških (136) kot v ženskih (89) revijah, in sicer pogosteje v revijah, v katerih se tudi drugače najbolj pogosto pojavlja raba frazemov (Playboy, Polet, Ona).

Slika 4: Raba glagolskih frazemov v moških in ženskih revijah

Opomba: glagolski frazemi – 225, od tega v moških revijah 136, v ženskih pa 89

Slika 5: Raba glagolskih frazemov v posameznih revijah

Opomba: vsi glagolski frazemi – 225,

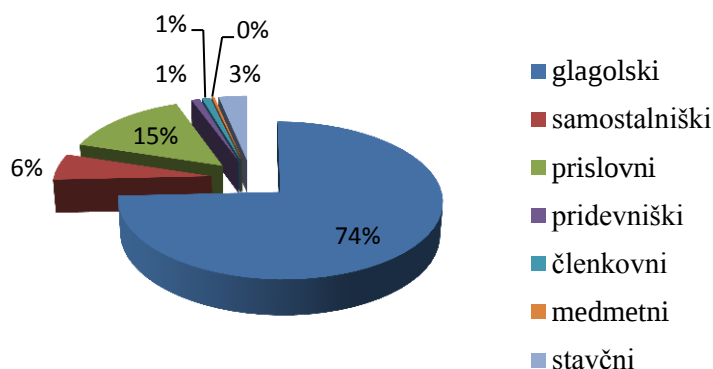
Playboy – 84, Polet- 41, Men's Health- 11, Ona-36, Nika-24, Lisa-29/

Presenetljivo se pogosto pojavljajo tudi prislovni frazemi (44) /npr. *na vsakem koraku*, *čez noč*, *dan za dnem*, *bogu za hrbtom*, *levo in desno*/, ki so pogostejši v moških revijah (35), in sicer v Playboyu in Poletu, manj (9) pa jih je v ženskih revijah.

Številčno so opazni še samostalniški frazemi (17) /npr. *druga plat*, *muha enodnevnica*, *črna ovca*, *višja sila*, *železna zavesa*/, ki se enakomerno pojavijo v moških (8) in ženskih (9) revijah.

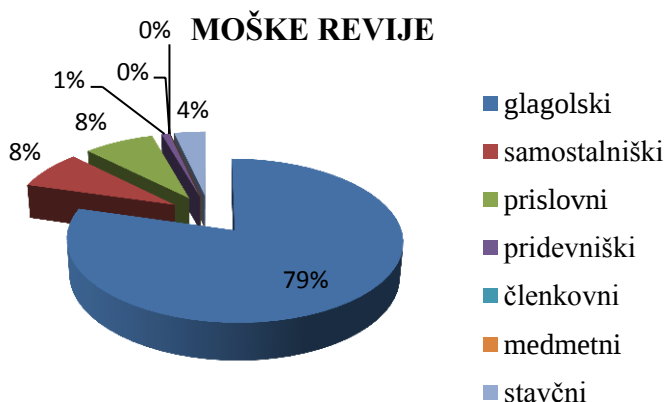
Za rabo pridevniških (3) /npr. *skregan z logiko, the best, nor na (kaj)*/, členkovnih (3) /npr. *bog ve, in tako naprej*/ in medmetnih (1) /npr. *pa kaj še*/ frazemov bi lahko trdili, da se pojavljajo zgolj v sledovih. Spet pa je v večji meri značilna pojavnost v moških revijah.

Slika 6: Razdelitev frazemov po obliki v ženskih in moških revijah

Opomba: vsi frazemi – 303; 225 – glagolski, 17 – samostalniški, 44 – prislovni, 3 – pridevniški, 3 – členkovni, 1 – medmetni, 10 – stavčni

Slika 7: Delež frazemov po obliki v moških revijah

Slika 8: Delež frazemov po obliki v ženskih revijah.

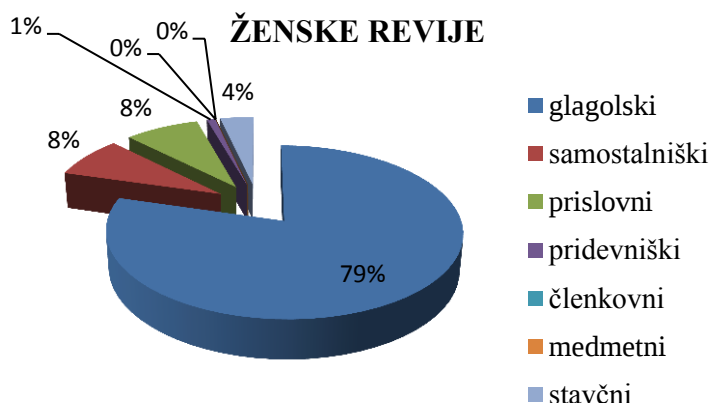
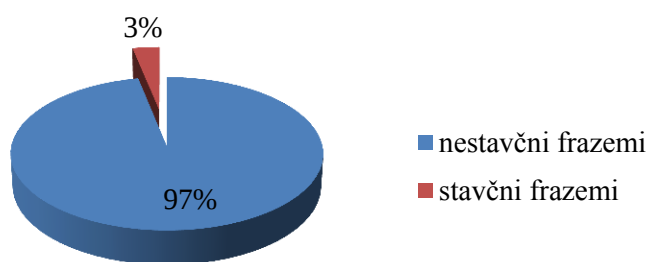

Tabela 2: Število frazemov v moških in ženskih revijah, razdeljeno po obliki.

MOŠKE R.	OBLIKA	ŽENSKÉ R.
136	Glagolski	89
8	Samostalniški	9
35	Prislovni	9
2	Pridevniški	1
3	Členkovni	0
1	Medmetni	0
6	Stavčni	4

Stavčni frazemi so v rabi redkejši, vseh se v omenjenem vzorcu pojavi le 10, kar je glede na celoto (303 frazemov) le 3,3 %.

Slika 9: Pojavnost stavčnih frazemov

Opomba: vsi frazemi – 303; nestavčni – 293, stavčni – 10/

Pregovorni frazemi so relativno enakomerno zastopani v moških (6) in ženskih (4) revijah. Nepregovornih frazemov v omenjenem vzorcu ni.

Analiza frazemov glede na obliko torej kaže na močno prevlado nestavčnih frazemov, in sicer glagolskih.

3.3 FRAZEMI GLEDE NA POMEN

a. GLAGOLSKI FRAZEMI GLEDE NA POMEN⁸

Tabela 3: Razvrstitev glagolskih frazemov glede na pomen

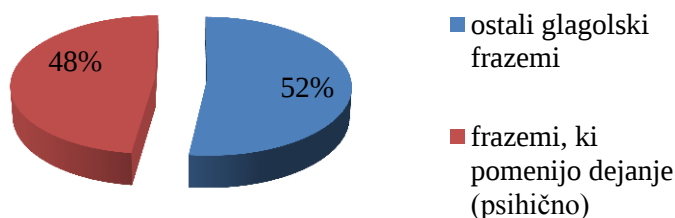
DEJANJE – PSIHIČNO		DEJANJE – FIZIČNO		STANJE		LASTNOST	
VSI	108	VSI	68	VSI	32	VSI	17
NAJPOGOSTEJŠI:	44	NAJPOGOSTEJŠI:	32	NAJPOGOSTEJŠI:	32	NAJPOGOSTEJŠI:	17
POVZROČANJE		POZITIVNO,	11	POZITIVNO,	11	POZITIVNO,	15
OBČUTKOV,	11	NEGATIVNO,	10	NEGATIVNO	21	NEGATIVNO	2
IZRAŽANJE	5	IZRAŽANJE MOČI,	3				
ČUSTEV,	18	IZRAŽ. NEGAT.	3				
MIŠLJENJE,	5	ODN.,	5				
VÉDENJE,	5	NAPAČNO					
SODELOVANJE		RAVNANJE					
OSTALI	64	OSTALI	36	OSTALI	0	OSTALI	0

Glagolski frazemi (predvsem v funkciji povedka) zaznamujejo **dejanja**, ki so lahko fizična (npr.: *premikanje, govorjenje*) in psihična (npr.: *mišljenje, trpljenje*), **stanja** (npr.: *odrešenje, strah*) in **lastnosti** (npr.: *uspešnost, sposobnost*).

Pregled omenjenih frazemov je pokazal, da je v rabi (v izbranem vzorcu) največ takih, ki zaznamujejo dejanje, in sicer psihično (npr. *premikati gore – narediti, doseči kaj, kar se zdi nemogoče/biti jasno (komu) – odkriti, vse razkriti/stati ob strani (komu) – pomagati, podpirati koga/dati od sebe (kaj) – potruditi se*). Takih frazemov je 108. Med njimi prevladujejo taki, ki izražajo mišljenje, in taki pomenijo izražanje občutkov. Pogostejši so še taki, ki pomenijo izražanje čustev, védenje in sodelovanje. Ostali se pojavljajo manj kot petkrat.

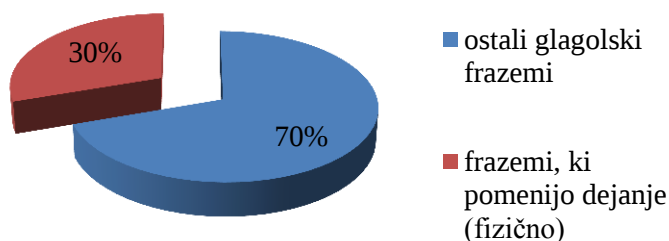
⁸ Glede na to, da glagolski frazemi v analiziranem gradivu tako močno prevladujejo, sem za določanje pomenov izbrala le te.

Slika 10: Glagolski frazemi glede na pomen – dejanje (psihično)

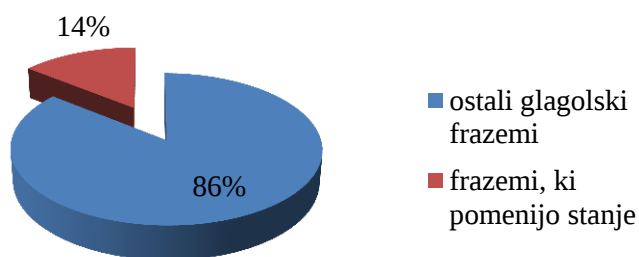
Precej v manjšem številu se v izbranem vzorcu pojavijo frazemi, ki zaznamujejo fizično dejanje (npr. *slaviti zmago – zmagati/iti s trebuhom za kruhom – iskati zaslužek izven domačega kraja/iti korak nazaj – nazadovati/preteptsti kot vola (koga) – udariti močno*). Takih frazemov je 68. Najbolj pogosti so dvoji, tisti, ki pomenijo pozitivno in tisti, ki pomenijo negativno ter napačno ravnanje. Ostali se pojavijo manj kot petkrat.

Slika 11: Glagolski frazemi glede na pomen – dejanje (fizično)

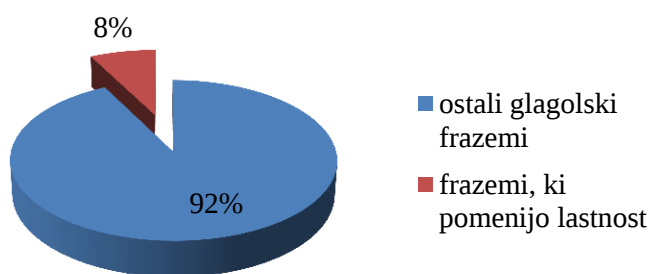
Glagolskih frazemov, ki pomenijo stanje (npr. *dati čez – preživeti kaj/bit postlano z rožicami – življenje ni lahko, prijetno/bit slabe volje – biti nezadovoljen, žalosten/bit na dobri poti – imeti veliko možnosti*), je še manj, vseh je 32. Izražajo pozitivno ali negativno stanje, na primer ravnanje, čustveno stanje.

Slika 12: Glagolski frazemi glede na pomen – stanje

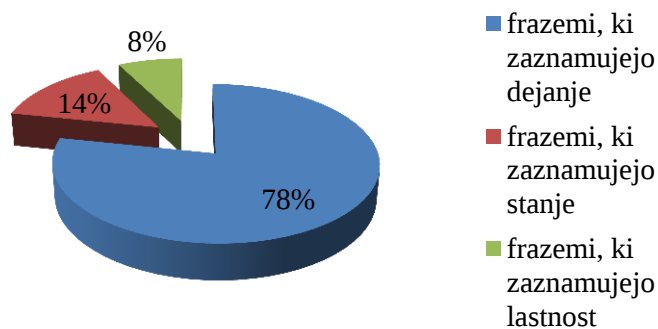

Najmanjkrat se med glagolskimi frazemi v izbranem vzorcu pojavljajo taki, ki pomenijo lastnost (npr. *biti iz dobrega testa* – *biti sposoben/narediti kariero* – *uspeti/nositi glavo pokonci* – *biti ponosen, samozavesten/jesti iz rok (komu)* – *biti ubogljiv*). Vseh takih frazemov je le 17. Izražajo pa (v večini primerov) pozitivno lastnost.

Slika 13: Glagolski frazemi glede na pomen – lastnost

Slika 14: Glagolski frazemi glede na pomen

Pregled glagolskih frazemov glede na pomen torej kaže na izrazito prevlado frazemov, ki zaznamujejo dejanje.

b. Glagolski frazemi glede na konotativni pomen v moških in ženskih revijah

Tabela 4: Razvrstitev glagolskih frazemov glede na konotativni pomen in nevtralni glagolski frazemi v ženskih in moških revijah

	DEJANJE	STANJE	LASTNOST	SKUPAJ
MOŠKE REVIJE				
pozitivno	41	5	10	56
negativno	53	12	1	66
nevtralno	12	0	0	12
SKUPAJ	106	17	11	134
ŽENSKKE REVIJE				
Pozitivno	31	5	5	41
Negativno	33	10	1	44
nevtralno	6	0	0	6
SKUPAJ	70	15	6	91
VSI GL . FRAZ.: ŽEN. in MOŠ. R.	176	32	17	225

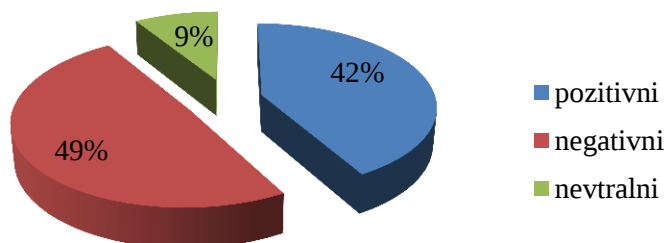
Glede na to, da frazemi niso le denotativno – poimenovalno jezikovno sredstvo, ampak tudi konotativno – vrednotenjsko (frazemi so namreč zaradi svoje ekspresivnosti vedno zaznamovano jezikovno sredstvo), sem ocenila še konotativni pomen glagolskih frazemov na lestvici pozitivno – negativnega vrednotenja, in sicer dejanja, stanja in lastnosti.

Vseh frazemov nisem mogla razporejati na tej lestvici, saj je nekaterim frazemom težko pripisati pozitiven oziroma negativen pomen in so torej v tem smislu nevtralni (neopredeljeni).

Pregled in ocenitev pomena glagolskih frazemov je pokazal, da so pozitivno in negativno konotirani frazemi dokaj enakomerno razporejeni.

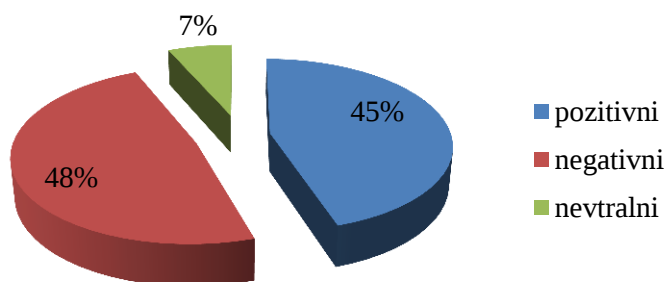
Tako se v moških revijah pojavlja 56 (42%) frazemov na lestvici pozitivnega vrednotenja in 66 (49%) frazemov na lestvici negativnega vrednotenja. Nevtralnih glagolskih frazemov je manj, le 12 (9%).

Slika 15: Konotativni del pomena glagolskih frazemov v moških revijah

V ženskih revijah je ta razporeditev (lestvica pozitivno – negativno vrednotenje) še bolj enakomerna: 41 (45%) frazemov na lestvici pozitivnega vrednotenja in 44 (48%) frazemov na lestvici negativnega vrednotenja. Nevtralnih glagolskih frazemov je 6 (7%).

Slika 16: Konotativni del pomena glagolskih frazemov v ženskih revijah

Ker največ frazemov, izrečenih v omenjenem vzorcu revij, pomeni dejanje, je seveda tudi razporeditev na vrednotenjski lestvici pomenov pri teh frazemih najbolj pestra, tako v moških kot v ženskih revijah.

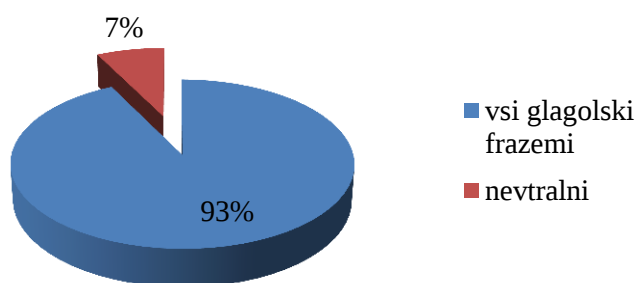
Je pa opaziti več negativno vrednotenih frazemov pri tistih glagolskih frazemih, ki pomenijo stanje. Tako je v moških, in tudi ženskih, revijah razmerje med pozitivno in negativno vrednotenimi frazemi to razmerje 1:2 v korist negativno ovrednotenih.

Pri frazemih, ki pomenijo lastnost, je negativno vrednotenih zanemarljivo malo, le po en frazem.

Frazemi, ki so v vrednotenjskem smislu neopredeljeni, nevtralni, se pojavljajo le pri frazemih, ki pomenijo dejanje. Takih frazemov je 18 (7%).

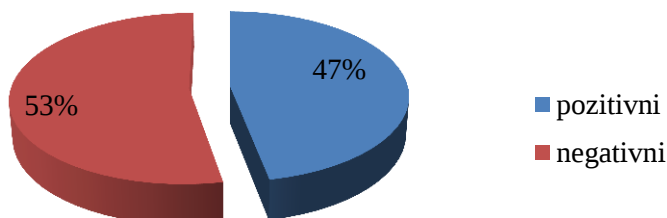
Kot zanimivost bi bilo dobro izpostaviti glagolska frazema, ki določata stanje: *vzeti sapo (komu)/zapreti sapo (komu)*. Pri obeh se namreč denotativni pomen ujema (*biti presenečen*), če pa jima želimo določiti konotativni pomen, postane to bolj zapleteno. Pri analizi sem opazila, da je v primeru *vzeti sapo (komu)* konotativni pomen na lestvici pozitivno – negativno vrednotenje, negativen. Pri primeru *zapreti sapo (komu)* pa je konotativni pomen pozitiven. Pri obeh sem upoštevala kontekst, ko pa le tega izpustimo, posledično tudi ne moremo določiti, ali gre za pozitivno oz. negativno vrednotenje. Tako lahko oba uvrstimo k nevtralnemu frazemu.

Slika 17: Konotativni del pomena glagolskih frazemov - nevtralni

Razporeditev vseh glagolskih frazemov na vrednotenjski lestvici pozitivnih in negativnih pomenov pa kaže naslednjo razporeditev:

Slika 18: Konotativni del pomena glagolskih frazemov - pozitivno-negativna lestvica

Analiza konotativnega dela pomenov tako kaže precej enakomerno razporeditev glagolskih frazemov na pozitivnem in negativnem delu vrednotenjske lestvice.

4 ZAKLJUČEK

Cilj diplomske naloge je bil analizirati in preučiti spolsko določeno rabo frazemov v revijalnem tisku. Da bi bili rezultati verodostojni, sem pregledala triinosemdeset intervjujev v treh revijah, namenjenih bralkam (*Ona, Nika in Lisa*) in treh revijah, ki so namenjene bolj moškim bralcem (*Playboy, Polet ter Men's Health*). Prepričana sem bila, da bo tak vzorec dal dovolj materiala, da lahko govorimo o raziskavah ter podrobnejšem vpogledu v področje rabe frazeologije v revijalnem tisku.

Analiza omenjenih intervjujev v moških revijah *Playboy, Polet, Men's Health* in ženskih revijah *Ona, Nika, Lisa* je pokazala, da slovenske publicistične revije vsebujejo precej frazeologije, se pa količina frazemov od revije do revije razlikuje.

Pokazalo se je, da v moških revijah z veliko prednostjo frazeme uporabljajo moški, pa naj gre za novinarja ali intervjuvanca (182). Seveda pa so obratno v ženskih revijah ženske tiste, ki uporabljajo frazeme v večji meri (80), ne glede na funkcijo (novinar/intervjuvanec). V obdelanem gradivu se je izkazalo, da v veliki meri izstopajo nestavčni frazemi, medtem ko je stavčnih (reki, pregovori) le za peščico. Razdelitev frazemov po obliki je razkrila največjo pojavnost glagolskih frazemov (225 od skupnih 303).

Analiza glagolskih frazemov po pomenu je ponudila največ frazemov, ki zaznamujejo psihična dejanja. Med njimi najbolj prevladujejo takšni, ki izražajo mišljenje ali občutke, in sicer *šteti v dobro (komu, imeti v mislih (kaj), ogreti se za (kaj)*. V izbranem vzorcu se pojavljajo tudi glagolski frazemi, ki zaznamujejo fizična dejanja ter stanja, na zadnjem mestu pa so tisti glagoli, ki pomenijo lastnost (*biti na mestu, biti na vrhu* ipd.).

Presenetljive rezultate je pokazala analiza konotativnega pomena pri glagolskih frazemih v moškem in ženskem revijalnem tisku. Na vrednotenjski lestvici (pozitivno – negativno) so v moških in ženskih revijah v minimalni prednosti negativno konotirani frazemi.

Ta ugotovitev se sklada tudi z ugotovitvijo v raziskavi *Frazeologija v slovenskem časopisju 1991*. Čeprav gre za pregled frazemov v časopisih z drugačno vsebino (Delo, Ljubljanski dnevnik, Primorski dnevnik), količinsko prevladujejo frazemi, ki poimenujejo negativno vrednoteno pojavnost, dejavnost in lastnosti.⁹

⁹ Erika Kržišnik, *Frazeologija v slovenskem časopisju 1991*. Ljubljana: Oddelak za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete. 89–98

5 VIRI IN LITERATURA

1. **FidaPLUS.** *Korpus slovenskega jezika*. URL: <http://www.fidaplus.net>.
2. **GANTAR, Polona (2002).** Temeljne prvine zasnove frazeološkega slovarja. *Slavistična revija*, let. 50, št. 1, januar – marec. 29–47.
3. **JURGEN PETERMANN, Manheim (1998).** Frazeologija v slovarju slovenskega knjižnega jezika (I–IV). Nekaj osnovnih vprašanj vloge frazeologije v slovarju. *Obdobja*, 8. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete. 301–310.
4. **KEBER, Janez (2003).** Frazeološki slovar slovenskega jezika (*Poskusni zvezek*). Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Leksikološka sekcija. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
5. **KRŽIŠNIK, Erika (1991).** Frazeologija v slovenskem časopisju 1991. JUG KRANJEC, Hermina (ur.): *XXVI. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Zbornik predavanj*. Ljubljana: Oddelek za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete. 89–98.
6. **KRŽIŠNIK, Erika (1994).** Frazeologija kot izražanje v podobah. *Pouk slovenščine malo drugače*. Trzin: Different. 9 –103.
7. **KRŽIŠNIK, Erika (1996).** Norma v frazeologiji in odstopi od nje v besedilih. *Slavistična revija*, let. 44, št. 2, april–junij. 13 –154.
8. **KRŽIŠNIK, Erika (2003).** Frazeologija v Slovenskem pravopisu 2001. *Slavistična revija* let. 51, št. 2, april–junij. 221–237.
9. **KRŽIŠNIK, Erika (2005).** Frazeologija v luči kulture. Stabej, Marko (ur.): *Večkulturnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. Zbornik predavanj 41. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 67–81.
10. **JAKOP, Nataša (2005).** Pragmatična frazeologija. Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

11. **SLOVENSKI PRAVOPIS (2003)**, (*Drugi natis*) .Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 1805 str.
12. **SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA (2000)**. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.
13. **ŠTER, Kristina (2009)**. Živalska frazeologija v Glonarjevem slovarju v primerjavi s Pleteršnikovim, Murkovim in Gutsmanovim slovarjem ter Metelkovo slovnico (*diplomsko delo*). Kržišnik, Erika (mentor). Ljubljana: Oddelek za slovenistiko Filozofske fakultete.
14. **VRBINC, Marjeta (1999)**. *Značilnosti frazeoloških enot in problemi glede poimenovanja*. V: Vestnik, let. 33, št. 1/2. 351–368

6 PRILOGE

Moške revije

PLAYBOY

1. Miran Ališič

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Mnogim je šel na živce ...	iti na živce (komu) Glagolski frazem	D: dražiti, povzročati nejevoljo <i>dejanje (psihično)</i> povzročanje negativnih občutkov K: negativni
Imel je naravni talent, sigurno, predvsem je pa vse na dirkah in vse v zvezi z njimi počel iz nekega prepričanja, iz neke notranje energije, ki jo je črpal, bog ve od kod, iz nekih nadnaravnih sil, od nekega boga, v katerega je veroval ...	bog ve Členkovni (pragmatični frazem)	<i>nihče ne ve</i>
Znani so njegovi zadnji krogi v kvalifikacijah, ko je recimo Prost dosegel fantastičen čas, potem je šel na progo (v športnem žargonu) še Senna in čas izboljšal za celo sekundo ter to pojasnjeval z neko zunanjo silo, ki da mu je dala moč.	iti na progo Glagolski frazem	D: začeti tekmovati (z avtom, kolesom, smučmi) <i>dejanje (fizično)</i> merjenje sposobnosti K: nevtralni
Prav tako je bil nadarjen, živel pa je popolnoma na realnih tleh in ima za vsak krog, za vsako desetinko sekunde, ki jo je izboljšal, realno podlago	biti na realnih tleh Glagolski frazem	D: zavedati se mogočega, dovoljenega <i>stanje</i> + K: pozitivni

Neki poskusi z zasebnimi televizijami so v Sloveniji že bili, z A kanalom in podobnimi, ampak to je bilo vse bolj tako tako .	bolj tako tako Prislovni frazem (v drugem primeru bi lahko bil tudi pridevniški frazem) (v F+ pa je možno bolj tako tako)	srednje uspešno
Konec septembra na dirki na Portugalskem sem ga potem vprašal, kako in kaj , pa je rekel, da to ni nič, da je to premalo, da potrebuje več podatkov – kakšna televizija, ime, lastniki ...	kako in kaj Prislovni frazem Pojavnost v fidaPLUS: 25	na kakšen način in katere stvari
Šli smo malenkost čez .	iti čez (kaj)- iti čez mejo Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 18	D: pretiravati dejanje (psihično) ravnanje – K: negativni
Najbolje pa je bilo to, da je nacionalna televizija, z Janezom Čadežem na čelu kot generalnim direktorjem, do petka pred prvo dirko, se pravi dan pred našim prvim prenosom sobotnega treninga, objavljala, da je to samo zavajanje javnosti, lažna propaganda POP TV, in da naj se ljudje ne bojijo, ker bo formula 1 že na nacionalki.	s kom na čelu Prislovni frazem	pod vodstvom
Z enim – nič nimam proti njemu – hobi komentatorjem, ki je imel vedno neke druge službe.	imeti (kaj) proti komu/čemu Glagolski frazem	D: nasprotovati dejanje (psihično) nasprotno mišljenje K: negativni
Vrniva se k Bernieju Ecclestonu, alfi in omegi današnje formule 1.	alfa in omega Samostalniški frazem Pojavnost v fidaPLUS: 5	najboljši, glavni

POP TV je bila televizija, ki je na začetku, sploh pa pol leta pred začetkom oddajanja, nihče ni prav resno jemal .	jemati resno koga/kaj Glagolski frazem	D: verjeti komu/čemu <i>dejanje (psihično)</i> zaupanje K: pozitivni
Senna je prišel enkrat Schumacherja malo strest za kravatelj, ker naj bi mu ta zaprl pot .	zapreti pot komu Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 15</i>	D: ovirati <i>dejanje (fizično)</i> oviranje K: negativni

2. Ivo Boscarol

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Ko se daš na ogled nisi več sam svoj gospodar, nekako gledalcu ali poslušalcu vsiljuješ svojo podobo.	dati na ogled (kaj) Glagolski frazem	D: izpostaviti (kaj) ocenjevanju/kritiki <i>dejanje (fizično)</i> dejanje – K: negativni
Ko se daš na ogled nisi več sam svoj gospodar , nekako gledalcu ali poslušalcu vsiljuješ svojo podobo.	biti sam svoj gospodar Glagolski frazem	D: ne biti od nikogar odvisen <i>lastnost</i> samostojnost + K: pozitivni
Gledalec in poslušalec imata pravico, da dobita pred oči oziroma v ušesa nekaj sprejemljivega, znosnega, na nivoju .	na nivoju Prislovni frazem	<i>biti dober, kvaliteten</i>
Treba se je torej postaviti v vlogo človeka , ki te sprejema.	postaviti se v vlogo (koga) Glagolski frazem	D: predstavljati si čigav položaj <i>dejanje (psihično)</i> + ravnanje K: pozitivni

Se vam zdi, da drži besedo ?	držati besedo Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 14</i>	D: izpolniti obljubo <i>dejanje (psihično)</i> <i>izražanje lojalnosti</i> K: pozitivni
On ima v rokah mehanizme, ki jih vlada nima.	imeti v rokah (kaj) Glagolski frazem	D: imeti nadzor/upravljati <i>dejanje (fizično)</i> <i>nadzorovanje</i> K: pozitivni
Da bi to dokazal, si je sam kupil mercedesa takoj po nastopu službe na čelu davčne uprave .	na čelu (česa) Prislovni frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 4</i>	<i>biti na prvem mestu, najvišje,</i> <i>v ospredju</i>
Ima pa zelo trdo kožo in je prepričan, da je v Sloveniji mogoče kaj napraviti.	imeti trdo/debelo kožo Glagolski frazem	D: neprizadeto prenašati žalitve <i>lastnost</i> + K: pozitivni
Kako pa ste jo takrat odnesli z inšpekcijo?	odnesti jo Glagolski frazem	D: rešiti se <i>dejanje (fizično)</i> + K: pozitivni
Tudi ko se je izkazalo, da je vpliv Kranjčeve skupine na zakonodajo manjši, kot smo si želeli, ko smo bili vsi nekoliko razočarani, in ko sem nekoliko v afektu celo dejal, da bi moral finančni minister odstopiti, nisem dvignil rok , kot so to napravili nekateri kolegi.	dvigniti roke Glagolski frazem	D: nič narediti/odmakniti se od vsega/vdati se <i>dejanje (fizično)</i> <i>izguba upanja</i> K: negativni

Moje mnenje je – morda se motim, a tako mislim – da ti ljudje ne vidijo, da ni pomembno bojevati se za na papir napisane pravice delavcev, saj so te pravice povsem nesmiselne, če podjetje propade, ugasne.	ekspr. (kdo/kaj) obstajati samo na papirju Glagolski frazem	D: <i>ne čutiti čigave dejavnosti</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>neupoštevanje koga</i> K: <i>nevtralni</i>
Razumeta, da davkoplačevalci niso več črne ovce (mn.), temveč so priznani kot tisti, ki morajo biti zato uspešni.	ekspr. črna ovca (ed.) Samostalniški frazem	<i>edini, ki je drugačen, slab</i>
Kadarkoli lahko spravi pol Slovenije na ceste, pred parlament, kar pa so ukrepi, ki si jih ne želi nobena normalna vlada.	spraviti na cesto (koga/kaj) Glagolski frazem	D: <i>odpustiti (SBZ – stalna besedna zveza)</i> <i>dejanje (fizično)</i> – K: <i>negativni</i>

3. Božo Dimnik

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Vsi tisti, ki se danes trkajo po prsih , so bili za to plačani.	trkati se po prsih Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 5</i>	D: <i>hvaliti se, bahati</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>izražanje pomembnosti</i> K: <i>negativni</i>
Pa tudi vse te zgodbe o trgovini z orožjem so privlečene za lase .	privleči za lase (kaj) Glagolski frazem	D: <i>biti neprepričljivo, neprimerno</i> <i>dejanje (psihično)</i> K: <i>negativno</i>
Hrvaška se brez imigracije nikoli ne bi osamosvojila in dobila mednarodna priznanja. Nikoli. To vem iz prve roke .	iz prve roke Prislovni frazem	<i>neposredno</i>

4. Jani Kovačič

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Ko so partizani blagrovali revolucijo, so govorili o svoji mladosti, ali pa študentje leta '68 ... vsak potrebuje neko identifikacijsko točko. Vsi smo <i>otroci časa</i> .	otrok (svojega) časa Samostalniški frazem	človek s tipičnimi značilnostmi časa, razmer, v katerih je živel
To je bil obči trend, ki je pljusnil k nam in se izjemno dobro prijel. Ampak ko kaj več <i>poslati v p.m.</i> , je panka konec.	poslati v p.m. (koga/kaj) Glagolski frazem	D: zelo grobo zavrniti koga dejanje (fizično) zavračanje – K: negativni

5. Marko Milič

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Lepo je bilo slišati, ampak <i>ni šlo po načrtu</i> . Obstajala je možnost zamrznitve pogodbe in to sem izkoristil.	(kaj) iti po načrtu Glagolski frazem	D: stvari gredo tako, kot je bilo mišljeno dejanje (fizično) + K: pozitivni
Meni <i>je</i> od vseh klubov, v katerih sem igral, <i>pri srcu</i> edino Olimpija.	(kaj) biti pri srcu (komu) Glagolski frazem	D: biti všeč dejanje (fizično) + K: pozitivni
Je pa res, da moraš, ko prideš k Realu, <i>pustiti ob strani</i> kakšne svoje osebne statistične ambicije.	pustiti ob strani (kaj) Glagolski frazem	D: ne ozirati se na kaj, ne upoštevati kaj dejanje (psihično) ignoriranje K: nevtralni

6. Desa Muck

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Včasih, ko moram kje prebrati kakšen odlomek ali poslušati na kakšnem literarnem večeru, mi moje knjige zvenijo zelo tuje. In ful se sekiram, kaj bi še lahko popravila, kaj ven vrgla pa kaj bi lahko bolje naredila.	vreči ven (kaj) Glagolski frazem	D: izpustiti kaj <i>dejanje (fizično)</i> — K: negativni
Tudi to, da so mame a priori boljši starši, se mi zdi, da ne drži.	a priori Prislovni frazem	<i>vneprej, kratko malo</i>
Sama sem že tako ali tako zelo kritična do svojega dela in čisto dobro vem, kje sem ga polomila .	polomiti ga Glagolski frazem	D: narediti kaj narobe <i>dejanje (fizično)</i> <i>napačno ravnanje</i> K: negativni
Dostikrat sploh ne razumem, kaj hočejo povedati, če sem odkrita. Ne vem ... na živce mi grejo .	iti na živce (komu) Glagolski frazem	D: dražiti, povzročati nejevoljo <i>dejanje (psihično)</i> <i>povzročanje negativnih občutkov</i> K: negativni
Jemali so me kot muho enodnevnico , ki se ji je slučajno nekaj posrečilo in so vedno dodali: Saj naslednjič se ji pa verjetno ne bo.	muha enodnevnica Samostalniški frazem	<i>kar ima kratkotrajen obstoj</i>
Večina jih je šla v politiko .	iti v (kaj) Glagolski frazem	D: lotiti se česa <i>dejanje (fizično)</i> + K: pozitivni

Tudi zadnja leta, ko so mi že bili prisiljeni dati kakšno nagrado, nisem zaradi tega padla v kakšno evforijo .	pasti v (kaj) Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 24</i>	<i>D:začeti biti v psihičnem stanju</i> stanje — <i>K:negativni</i>
Sama sem že tako ali tako zelo kritična do svojega dela in čisto dobro vem, kje sem ga polomila.	tako ali tako Prislovni frazem	v vsakem primeru
Sama sem že tako ali tako zelo kritična do svojega dela in čisto dobro vem, kje sem ga polomila .	polomiti ga Glagolski frazem	<i>D:narediti kaj narobe</i> dejanje (fizično) napačno ravnanje <i>K:negativni</i>

7. Lojze Peterle

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Zakaj potem sploh kaj spreminjati, če gredo stvari na bolje ?	iti na bolje Glagolski frazem	<i>D:izboljševati se</i> dejanje (psihično) napredovanje+ <i>K:pozitivni</i>
Drobnič gotovo ni imel najbolj srečne roke z vsemi elementi te strategije, mu pa štejem v dobro , da se je vprašanja rodnosti lotil.	šteti v dobro (komu) Glagolski frazem	<i>D:upoštevati, da je kdo kaj dobrega naredil</i> dejanje (psihično) pozitivno mišljenje <i>K:pozitivni</i>
Drobnič gotovo ni imel najbolj srečne roke z vsemi elementi te strategije, mu pa štejem v dobro, da se je vprašanja rodnosti lotil.	imeti srečno roko Glagolski frazem	<i>D:imeti srečo</i> lastnost + <i>K:pozitivni</i>

8. Andrej Stare

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Prepričevali so nas o nekih stvareh, ki pa so bile na meji dobrega okusa .	biti na meji dobrega okusa Glagolski frazem	<i>D:obnašati /ravnati se še primerno</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>K:pozitivni</i>
Prideš z dopingom do česa .	priti do (česa) Glagolski frazem	<i>D:dobiti, doseči kaj</i> <i>dejanje (fizično)</i> + <i>K:pozitivni</i>

9. Jonas Žnidaršič

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Moram priznati tudi to, da so bili Titovi fotografi neki oficirji, ki so po službeni dolžnosti morali vse to beležiti, niso pa imeli pojma , kaj je fajn fotka.	imeti pojem (o čem) Glagolski frazem	<i>D:vedeti kaj</i> <i>dejanje (psihično)</i> vedenje <i>K:pozitivni</i>
Ampak jaz sem Tita tako cenil in cenil, imel rešpekt pred njim , da sem se trudil, da bi ga 'naredil'. // Seveda se je okoli njega delala fama in jaz sem bil dovolj mlad, da sem imel en tak rešpekt .	imeti rešpekt pred (kom) Glagolski frazem	<i>D:spoštovati koga</i> <i>lastnost</i> +spoštovanje <i>K:pozitivni</i>
Takoj bi te ruknil iz službe oziroma bi rekli, naj me ne pošiljajo več k predsedniku.	vreči iz službe (koga) Glagolski frazem	<i>D:odpustiti koga iz službe</i> <i>dejanje (fizično)</i> – <i>K:negativni</i>
Dolanc je bil pa druga violina v državi in so se ga bali kot hudič križa.	biti druga violina Glagolski frazem	<i>D:biti v ozadju</i> <i>stanje</i> zapostavljanje – <i>K:negativni</i>
Dolanc je bil pa druga	<i>Pojavnost v fidaPLUS: 2</i> bati se kot hudič križa (koga)	<i>D:zelo se bati koga</i>

violina v državi in so se ga bali kot hudič križa.	Glagolski frazem	<i>dejanje (psihično)</i> čustveno vplivanje – K:negativni
Vi ste nam delali preglavice , da ne morem povedati. Vsako popoldne ste hoteli imeti avto pa prevajalca in hoditi malo na okrog.	delati preglavice Glagolski frazem	D:povzročati težave komu <i>dejanje (psihično)</i> napor – K:negativni
Če imaš recimo na kitajski večerji na voljo jedilnik, na katerem je 42 jedi, boš že nekaj poskusil.	imeti na voljo (kaj) Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 7</i>	D:imeti na razpolago kaj <i>dejanje (fizično)</i> razpolaganje K:pozitivni
Saj smo garali kot črne živine , ampak dopoldne, ko so oni spali, smo ga mi srli, se kopali.	garati kot črna živina Glagolski frazem -tako je zapisano v intervjuju (črne živine), kljub temu da gre za samoedninski samostalnik. <i>Pojavnost v fidaPLUS: 24</i>	D:zelo delati/naporno <i>dejanje (fizično)</i> napor – K:negativni

10. Bruce Willis

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Zdelo se je, da je ta film zadnji vzdihljaj zgodbe o običajnem tipu v neobičajnih okoliščinah, ki se trudi vse skupaj pripeljati do srečnega konca.	pripeljati do konca (kaj) Glagolski frazem	D:zaključiti, dokončati <i>dejanje (fizično)</i> + K:pozitivni
Na trnih smo.	biti na trnih Glagolski frazem	D:biti vznemirjen <i>stanje</i> negativno čustvo (vznemirjenje) K:negativni
Ni ga mogoče zmanjšati. Greš na vse ali nič.	iti na vse ali nič	D:zelo tvegati

	Glagolski frazem	<i>dejanje (psihično)</i> tveganje <i>K:nevtralni</i>
Greš na vse ali nič. Prepuščiš se toku.	prepustiti se toku Glagolski frazem	<i>D:prepustiti se določenemu delovanju česa</i> <i>dejanje (psihično)</i> sposobnost <i>K:pozitivni</i>
Zdaj te eksplozija odpihne, vzame ti sapo . Tudi kaskaderski prizori so drznejši.	vzeti sapo (komu) Glagolski frazem	<i>D:biti zelo presenečen</i> <i>stanje</i> — <i>K:negativni</i>
Zelo mlad sem bil, ko sem šel gledat Bonnie and Clyde in pa Bullitt. Spomnim se, da mi je kar sapo zaprlo , zdaj pa lahko razpočiš celo vrečo krvi naravnost v kamero.	zapreti sapo (komu) Glagolski frazem	<i>D:biti zelo presenečen</i> <i>stanje</i> + <i>K:pozitivni</i>
Poleg tega droge reklamirajo na vsakem koraku .	na vsakem koraku Prislovni frazem	<i>vsepovsod, pogosto</i>

11. Dragan Bulič

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
V nekih drugih (boljših?) časih je na televiziji vodil oddajo Sobotna noč in v njej, resda ob čudnih, obskurnih urah, dajal priložnost slovenskim glasbenim izvajalcem, ob katerih so mnogi v beli svet krenili prav od tam.	iti v beli svet Glagolski frazem	<i>D:iti v neznano</i> <i>dejanje (fizično)</i> odkrivanje <i>K:nevtralni</i>

To, da recimo Rusi na Evrosongu pojejo v angleščini, se mi zdi skregano z vsako logiko .	ekspr. skregan/sprt z logiko Pridevniški frazem	<i>nelogičen</i>
Funkcija je sicer na prvem mestu, a vedno imam v mislih , da bi bilo uporabno hkrati tudi lepo.	imeti v mislih (kaj) Glagolski frazem	<i>D:vedno se spominjati</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>mišljenje</i> <i>K:pozitivni</i>
Niti ne vem, kaj so imeli pred Avseniki svojega Avstrijci ali Nemci, da so oni tako zažgali pri njih.	zažgati Glagolski frazem	<i>D:dobro se odrezati</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>opravljeno +</i> <i>K:pozitivni</i>
Poznam jih že dolga leta in moram reči, da ima njihov album, ki je izšel lani, nekaj prav prijetnih pop viž, ki sedejo v uho , tudi glasbeniki, ki ti malo pomagajo pri snemanju, so sami dobri.	iti v uho Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 1</i>	<i>D:biti prijetno; lahko za zapomniti</i> <i>lastnost</i> <i>+</i> <i>K:pozitivni</i>
Kakšna dva meseca so me malo čudno gledali , ker sem bil tak, dolgolas ...	čudno gledati Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 2</i>	<i>D:zelo začudeno gledati</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>opazovanje –</i> <i>K:negativni</i>
Dva, tri mesece so me imeli na distanci , ampak maja 1974 so me redno nastavili kot urednika in sem lani praznoval 35 – letnico delovne dobe.	imeti na distanci (koga) Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 23</i>	<i>D:ne pustiti blizu, ne biti preveč prijazen</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>izoliranost</i> <i>K:negativni</i>
Pank, moram reči, da sem ga, ko se je pojavil, vzel z rezervo .	vzeti z rezervo (kaj) Glagolski frazem	<i>D:ne upoštevati kaj, ne zaupati popolnoma čemu</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>izražanje dvoma, neupoštevanje</i> <i>K:negativni</i>

Ko pridem domov, si ogledam kak MTV ali pa VH1, da me čas ne povozi , kar pa se glasbe tiče, in se lahko zdaj pogovarjamo o Lady Gaga in podobnih.	čas povozi (koga) Glagolski frazem	D: ne znajti se v danih razmerah/okolih/stvarnosti Lastnost — K: negativni
Najprej, in tudi kolegom povem, moraš vedno poslušati glasbo, ne smeš vrtneti nekaj na pamet .	na pamet Prislovni frazem	<i>brez načrtov/podatkov</i>
Malo muzike, malo denarja.	preg. Malo muzike, malo denarja. Stavčni frazem	<i>pregovor</i> <i>malo dobiti za majhno plačilo</i>
Sicer kdo reče: »Glej ga, starega, se slini okoli njih .«	sliniti se okoli (koga) Glagolski frazem	D: prilizovati se komu <i>dejanje (psihično)</i> <i>pretirano ugajanje</i> K: negativni
Kar mi gre pa še najbolj v nos zadnja leta, je pa to, da prepisuje standarde bluza in rokenrola, in se frajer podpiše kot avtor, pa nihče ne upa nič reči ali iztožiti.	(kdo/kaj) iti v nos (komu) Glagolski frazem	D: motiti, iti na živce <i>dejanje (psihično)</i> <i>povzročati negativne občutke</i> K: negativni
Ne, meni je bolj žal, da so nekateri dobesedno norca naredili iz sebe in šli na drugi svet.	narediti norca iz (koga/česa) Glagolski frazem	D: norčevati se iz koga/česa <i>dejanje (fizično)</i> <i>izražanje odnosa do koga (z besedami)-negativno</i> K: negativni
Ne, meni je bolj žal, da so nekateri dobesedno norca naredili iz sebe in šli na drugi svet .	iti na drugi svet Glagolski frazem	D: umreti <i>dejanje (fizično)</i> — K: negativni

12. Hugh Hefner

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Čeprav je že pošteno zakorakal v deveto desetletje , Hugh Marston Hefner, rojen 9. Aprila 1926 v Chicagu, nič manj ne privlači pozornost medijev, ne sproža nič manj nasprotujočih si mnenj, ugibanj. Kot jih je na vrhu svoje življenjske in delovne energije.	iti v 'deveto desetletje' Glagolski frazem	D: biti star devetdeset let stanje staranje K: negativni
Spremenil sem ime, skoraj dobesedno, in se čez noč začel klicati Hef, in ne več Hugh.	čez noč Prislovni frazem	naenkrat
Res mislim, da sem to tako ali drugače počel vse svoje življenje – s stripi, s fotografijami, tistimi, na katerih ljudje pozirajo, ali onimi spontanimi, z videom.	tako ali drugače Prislovni frazem	v vsakem primeru
Pomagajo pri pogledu v preteklost, ločevanju zrnja od plev .	ločevati zrnje od plev Glagolski frazem posamostaljenje (varianta) -a je to varianta zaradi ločiti/ločevanje? - >ker drugače bi bila varianta ločiti zrnje od plevela) Pojavnost v fidaPLUS: 8	D: ločiti dobro od slabega lastnost izbranost + K: pozitivni
Playboy bi bil slučajno prva in najbolj priljubljena revija v Rusiji in bližnjih deželah po padcu železne zaves .	železna zavesa Samostalniški frazem Pojavnost v fidaPLUS: 7	spremembe v Rusiji po l. 1990
Vedel sem, da zanima Marstona, starejšega, pa tudi Cooper se je v zadnjih mesecih ogrel za idejo .	ogreti se za (kaj) Glagolski frazem	D: navdušiti se za kaj dejanje (psihično) navdušenje, +čustva K: pozitivni

Toda tudi tako je bil najin zakon obsojen na propad .	biti obsojeno na propad Glagolski frazem	D: ne uspeti <i>dejanje (psihično)</i> <i>neuspešno delovanje</i> K: negativni
Kaže mojo drugo plat .	druga plat Samostalniški frazem	<i>drugi, nasprotni vidik</i>

13. Tomo Križnar

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
On je v Naklem organiziral turistično društvo in takrat so mu celo nasprotovali, rekoč: prej so te Nemci tri leta mučili – bil je namreč v Dachauu –, zdaj jim boš pa tule rit lizal .	lizati rit (komu) Glagolski frazem	D: prilizovati se <i>dejanje (psihično)</i> <i>pretirano ugajanje</i> K: negativni
Takrat, ko se imaš na vajetih , se šele odpre čisto novi svet.	imeti na vajetih (koga) Glagolski frazem	D: obvladati se <i>dejanje (psihično)</i> <i>nadzorovanje čustev, misli</i> K: pozitivni
Tisti Indijanci, ki sem jih tam odkril, pravzaprav v iztrebljanju, Waimiri Otroari, so mi rekli, da če bom pojedel te gobe, bosta prišla Karl Marx in Jezus Kristus k meni z roko v roki .	z roko v roki Prislovni prislov	<i>soglasno</i>
Zdaj sva prišla do pointa .	priti do pointa (bistva) Glagolski frazem (‘priti do pointa’ – se uporablja tudi v slengu)	D: doseči bistvo <i>dejanje (psihično)</i> K: pozitivni
Potem sem hotel oditi in delati med gobavci, in sem tudi odšel v misijonarsko središče in zaprosil za to, dokler me ni neka prijateljica odvrnila od tega, češ da bom	biti v breme (komu) Glagolski frazem	D: bremeniti koga <i>dejanje (psihično)</i> <i>biti odveč</i>

tam s svojo boleznijo največji revež in ne bom mogel nič delati in jim bom samo v breme .		<i>K:negativni</i>
Daj cesarju, kar je cesarjevega, in bogu, kar je božjega.	Dati cesarju, kar je cesarjevega, in bogu, kar je božjega. Stavčni frazem	<i>pregovor</i> <i>dati vsakemu svoje</i>
Iskra je šla v kurac , jaz nisem mogel izživeti svojih potencialov.	iti v kurac Glagolski frazem	<i>D:proprasti</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>propadanje –</i> <i>K:negativni</i>
In sem se odločil, ko sem videl, da bo Iskro vzel hudič ...	hudič vzame (koga/kaj) Glagolski frazem	<i>D:vse propade</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>propadanje –</i> <i>K:negativni</i>
Zakaj pa je šla Iskra k hudiču ?	iti k hudiču Glagolski frazem	<i>D:propasti</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>propadanje –</i> <i>K:negativni</i>
Postavil se je zoper svetovni red , kakršnega vsiljujejo.	postaviti se proti (komu/čemu) Glagolski frazem	<i>D:nasprotovati</i> <i>čemu/zagovarjati svoje mnenje</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>nestrinjanje, nasprotovanje</i> <i>K:negativni</i>
Ampak potem so me tam sunili v rit , pa sem se udeleževal in udingal tam, kjer so me potrebovali.	suniti v rit (koga) Glagolski frazem	<i>D:odpustiti</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>K:negativni</i>
Če se ti srce odpre .	srce se odpre (komu) Glagolski frazem	<i>D:izpovedati svoja čustva, misli komu</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>izražanje x čustev</i> <i>K:nevtralni</i>

14. Stjepan Mesić

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Mogoče bi kot(bivši) predsednik države res moral bolj paziti na svoj jezik , a če tega ne bi počel v Jugoslaviji, ne vem, zakaj bi se bi moral brzdati samo zato, da bi hranil naših in njihovih prenapetežev.	paziti na svoj jezik Glagolski frazem	D: <i>paziti, kaj govoriš</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>govorjenje</i> K: <i>negativni</i>
A se zna – česar mnogi politiki ne znajo – pošaliti na svoj račun .	pošaliti se na (čigav) račun Glagolski frazem	D: <i>pohecati se iz samega sebe</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>izražanje odnosa (z besedami)+</i> K: <i>pozitivni</i>
In ko imate pred očmi vse zločine od '41 do '45 ...	imeti pred očmi (kaj) Glagolski frazem	D: <i>spomniti se</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>mišljenje</i> K: <i>nevtralni</i>
Zato je on vključil vse te bande, krvoločneže, ki so prelili morje krvi .	preliti (čigavo) kri Glagolski frazem	D: <i>ubiti koga</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>nasilje</i> K: <i>negativni</i>

15. Andrej Rozman – Roza

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
In globoko, čeprav se zdi, kot da ne bi bil avtor tega niti ni imel v mislih .	imeti v mislih (kaj) Glagolski frazem	D:misliti na kaj dejanje (psihično) mišljenje K:nevtralni
Kolikor vem, je bila še ena kitica, ki jo je vrgel ven .	vreči ven Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 11	D:izpustiti dejanje (fizično) — K:negativni
Vsebina se mi pa zdi the best .	the best Pridevniški frazem	super, zelo dober
Ne, se zelo držim nazaj in tudi Marka Crnkoviča ne berem, tudi tu se držim nazaj .	držati se nazaj Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 7	D:zadrževati se/bititi vzdržen dejanje (psihično) zadrževanje K:pozitivni
In tudi ti bi ga morali imeti, ampak Angleži tega ne slišijo niti na srednje uho .	ne slišati na (katero) uho Glagolski frazem	D:ne hoteti vedeti dejanje (psihično) preziranje (nezanimanje) K:negativni
Nekje ste rekli, da ste od nekdanj radi zafrkavali in jih zaradi tega tudi dobili po gobcu .	dobiti jih po gobcu Glagolski frazem	D:biti tepen dejanje (fizično) tepenje K:negativni
Potem smo pa začeli organizirati druge ulične teatre iz vse Evrope in so radi prišli k nam, ker je bilo kao za železno zaveso .	železna zavesa Samostalniški frazem Pojavnost v fidaPLUS: 7	čas Rusije pred l. 1990
Tudi sam mislim, da je to povsem mimo .	biti mimo Glagolski frazem	D:napačno, zgrešeno, slabo stanje — K:negativni

POLET

1. Neil Morley, Anglež, direktor marketinga pri podjetju Akrapovič

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Pravzaprav sem imel vedno srečo, da sem v svoji karieri delal za znamke, ki so tako ali drugače povezane s čustvi.	ekspr. tako ali drugače Prislovni frazem Pojavnost v fidaPLUS: 20	ne glede na kaj
Lahko rečem, da je podjetje Akrapovič name v vseh pogledih naredilo velik vtis .	narediti vtis (na koga) Glagolski frazem	D: vzbuditi pri njem čustveni odziv, zanimanje <i>dejanje (psihično)</i> vzbujanje + čustev K: pozitivni
Bi se strinjali z ugotovitvijo, da so bile na udaru znamke , kot sta BMW in Mercedes – Benz Ferrariju, Rolls Royseu in Betleyju, pa se vse skupaj ni prav veliko poznalo?	publ. biti na udaru Glagolski frazem	D: biti kritično obravnavan, navadno z več strani, temeljito/bitni izpostavljen kritiki <i>dejanje (psihično)</i> kritika– K: negativni
Te ugotovitve sicer še nisem slišal, prepričan pa sem, da sta se globalna kriza in recesija tako ali drugače dotaknili vseh podjetij.	ekspr. tako ali drugače Prislovni frazem Pojavnost v fidaPLUS: 20	v vsakem primeru
K sreči sem imel dovolj izkušenj tako iz avtomobilskega kot iz motocikličnega sveta, da smo že na začetku začeli govoriti isti jezik .	govoriti isti/skupni jezik Glagolski frazem	D: imeti enako mnenje o kaki stvari, vprašanju <i>dejanje (psihično)</i> mišljenje K: nevtralni

2. Gorazd Penko, direktor slovenskega kolesarskega praznika Franja

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
V tednu pred maratonom Franja si ne bi želel biti v koži Gorazda Penka.	ekspr. želeli si biti v (čigavi) koži (koga) Glagolski frazem	D: želeli si biti v položaju, na mestu drugega <i>dejanje (psihično)</i> hotenje, želja K: pozitivni
Težko si predstavljam, kako polna je v teh dneh moja glava .	ekspr. imeti polno glavo (česa) Glagolski frazem	D: zelo veliko česa <i>dejanje (psihično)</i> mišljenje K: negativni
Primerjava je vsekakor na mestu .	biti na mestu Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 6	D: biti primeren, ustrezen <i>lastnost</i> + K: pozitivni

3. Mike Tyson, legenda, nekdanji svetovni prvak v težki kategoriji

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Nimam pojma .	imeti pojem (o čem) Glagolski frazem	D: predstavljati si, vedeti <i>dejanje (psihično)</i> zavzemanje K: pozitivni

4. Tone Hočevnar, avtor knjige *Rim – večni svet – minljiv in posveten*

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
V knjigi je bolj kakor o Rimu pisal o mističnem Vatikanu, za katerega smo prepričani, da živi po nauku, a vedno priteče v bran premieru Silviju Berlusconiju .	postaviti se v bran (komu) Glagolski frazem	D: podpirati koga <i>dejanje (psihično)</i> zavzemanje K: pozitivni
Mislim, da lahko govorimo o spremembah na prvi pogled in tudi o precej globljih družbenih spremembah, ki so zelo podobne našim.	ekspr. na prvi pogled Prislovni frazem	<i>na hitro, brez razmišljanja</i>
Človek na prvi pogled ugotovi, da ni več obrtnikov, da ni več malih trgovin, da ni več delavnic, vsega tega, kar je bilo desetletja tkivo italijanske družbe in ji je tudi dajalo poseben čar, saj je šlo tudi za zbirališča ljudi in ne le za način preživljanja nekaterih družin.	ekspr. na prvi pogled Prislovni frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS:48</i>	<i>na hitro, brez razmišljanja</i>
Ko mu gre za nohte , se kardinali srečajo z njim, tistega, ki ga je javno kritiziral, na kosilo ni povabljen.	ekspr. iti za nohte (komu) glagolski frazem	D: znajti se v težkem položaju <i>stanje</i> — K: negativni
Razen morda Agnelli, ki malo prihajajo k sebi , so spomini na druge velike kapitalistične družine le še miti.	prihajati k sebi Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS:10</i>	D: zavedati se <i>stanje</i> + K: pozitivni

5. **Blaž Kavčič**, glavni izzivalec predsednice stranke in ministrice za notranje zadeve Katarine Kresal, nečak staroste slovenske ekonomije in politike Nika Kavčiča, predsednik Kinološke zveze ter pasji vzreditelj

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Vendar nečak staroste slovenske ekonomije in politike Nika Kavčiča po drugi strani že opravlja za slovenske državljane veliko bolj kritično funkcijo predsednika državnega sveta, kjer se pili predvsem v sprejemanju in usklajevanju najrazličnejših mnenj.	pog. po drugi strani Prislovni frazem	stvar z drugega nasprotnega vidika
Koristna so mi naslednja načela: bolje je nekaj kot nič , torej ne sanjaj, kaj boš začel enkrat delati na rekreativnem področju, raje vsaj kaj malega in skromnega počni takoj in redno, pa če so to počepi, sklece ali hiter sprehod.	preg. Boljše nekaj, kakor nič. Stavčni frazem	pregovor
Po drugi strani je organizirana država tista, ki ima moč in odgovornost, da kar se da v širokem krogu državljanov zagotavlja na dani stopnji razvoja optimalne možnosti za kakovostno življenje.	Pog. po drugi strani Prislovni frazem	stvar z drugega, nasprotnega vidika
To pa je že korak naprej k zdravemu načinu življenja.	ekspr. storiti korak naprej (k čemu) Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 1</i>	D: izboljšati, dvigniti na višjo stopnjo kaj <i>dejanje (fizično)</i> izboljšanje/napredek K: pozitivni
Tu je glavni vzrok za apatijo in odklonilno stališče večine slovenskih državljanov in državljanov do države, ki se pojavlja na vsakem koraku .	ekspr. na vsak korak Prislovni frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 7</i>	pogosto, povsod

6. **Jacob Odgaard**, član uprave pri znamki *Bang & Olufsen*, izdelovalcu kulturnih avdio in video naprav

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
V Nemčiji se nikoli ne bi zgodilo, da bo neki novinec rekel: »Šef, mislim, da nimate prav! «	pog. imeti prav Glagolski frazem	D: trditi, zastopati pravo mnenje <i>dejanje (psihično)</i> K: pozitivni
Funkcija je sicer na prvem mestu, a vedno imam v mislih , da bi bilo uporabno hkrati tudi lepo.	imeti v mislih (kaj) Glagolski frazem	D: vedno se spominjati <i>dejanje (psihično)</i> <i>mišljenje +</i> K: pozitivni
Ali pa naše videnje že oguljenega reka: Manj je več!	Manj je več! Stavčni frazem	rek
Prepričan sem, da Dancu še na misel ne pride, da bi v smeti vrget B&O-jev televizor , tudi če je star petnajst let.	ekspr. še na misel ne pride, da bi storil (kaj) Glagolski frazem	D: izraža močno zanikanje <i>dejanje (psihično)</i> <i>nasprotovanje, upiranje</i> K: negativni
A vedno imamo v mislih , da se moramo stvari lotevati po svoje.	imeti v mislih (kaj) Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 2</i>	D: vedno se spominjati <i>dejanje (psihično)</i> <i>mišljenje +</i> K: pozitivni
Če v petnajstih letih kupiš tri ali štiri televizorje, je to na koncu seveda dražje, kot če kupiš enega, ki je sicer v osnovi precej dražji, ampak brezhibno deluje precej dlje.	publ. v osnovi Prislovni frazem	<i>pravzaprav, dejansko</i>

7. **Peter Majcen**, predsednik konfederacije sindikatov 90. Slovenije

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
<i>Se bo vaš sindikat postavil tudi po robu reformi pokojninskega sistema?</i>	ekspr. postaviti se po robu (komu) Glagolski frazem	<i>D:</i> upreti se komu <i>dejanje (fizično)</i> ravnanje – ,upiranje <i>K:</i> negativni
Če pa <i>si bomo</i> še dolgo <i>zatiskali oči</i> in upali, da se bodo primerne rešitve pojavile kar same od sebe, bo lahko prepozno.	ekspr. zatiskati si oči pred (čim) Glagolski frazem	<i>D:</i> ne hoteti priznati, spoznati kaj <i>dejanje (psihično)</i> prikrivanje (resnice) <i>K:</i> negativni
Morda <i>imajo</i> delno <i>prav</i> , saj tudi sindikati nismo vsi enaki.	pog. imeti prav Glagolski frazem	<i>D:</i> trditi, zastopati pravo mnenje <i>dejanje (psihično)</i> <i>K:</i> pozitivni
Vendar pa ideološke usmeritve aktualnih vlad pri tem običajno <i>ne igrajo nobene vloge</i> .	pog., ekspr. (kdo/kaj) igrati vlogo Glagolski frazem	<i>D:</i> to ni važno, je nepomembno <i>stanje</i> nepomembnost <i>K:</i> negativni
Doslej je bilo očitno, da vse vlade varujejo pretežno interese neoliberalnega kapitala, sindikatom in s tem delavcem pa prisluhnejo le takrat, ko te morajo oziroma ko sindikati <i>povzdignemo glas</i> in sprožimo sindikalne aktivnosti, kot so demonstracije, stavke ipd.	ekspr. povzdigniti glas Glagolski frazem	<i>D:</i> povedati svoje mnenje <i>dejanje (fizično)</i> govorjenje <i>K:</i> negativni
Nekje bo treba <i>potegniti črto</i> .	ekspr. potegniti črto (nad čim) Glagolski frazem	<i>D:</i> napraviti obračun, pregled nad čim <i>dejanje (fizično)</i> + <i>K:</i> pozitivni

8. **Dragoljub Pavkov**, diplomirani inženir telekomunikacij

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Če naštejemo le nekaj teh pokazateljev: stalna potreba po spanju, tudi ko naj bi se že naspali, se še vedno počutimo utrujene, čez dan smo večkrat brez energije, potem kadar čutimo, da z delom utrudimo telo in um do kroničnega stanja stalne utrujenosti in nekreativnosti, kadar se težko odločamo za kakršno koli, četudi le manjšo, spremembo v življenju in tako naprej .	in tako naprej [itn.] Členkovni (pragmatični frazem)	izraža dodajanje
Toda šele ko njegov organizem začne optimalno delovati, se lahko začne posvečati temu vprašanju in prej ali slej tudi najde odgovor.	ekspr. prej ali slej Prislovni frazem	nekoč gotovo
Čez dan tudi stojimo oziroma smo na nogah , kar pomeni, da smo bolj ali manj dobro ozemljeni.	pog. biti na nogah Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 1	D:stati, hoditi dejanje (fizično) premikanje K:nevtralni
Čez dan tudi stojimo oziroma smo na nogah, kar pomeni, da smo bolj ali manj dobro ozemljeni.	bolj ali manj Prislovni frazem	kolikor toliko, nekoliko

9. Andrej Žust, slovenski hornist, ki bo igral pri znamenitih berlinskih filharmonikih

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Do takrat pa sem pod drobnogledom .	ekspr. biti pod drobnogledom Glagolski frazem	D:biti natančno in vsestransko preučen stanje negativna kritika K:negativni
Vsakdo skrbi bolj ali manj le zase in točno ve, kaj so	bolj ali manj	kolikor toliko, nekoliko

njegove glavne zadolžitve in naloge.	Prislovni frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 41</i>	
Osebnost mi je zelo všeč, da se vsakdo briga bolj ali manj zase, da ni spletk in opravljanja.	bolj ali manj Prislovni frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 41</i>	<i>kolikor toliko, nekoliko</i>

10. Primož Peterka, zmagal na petnajstih tekmah za svetovni pokal, tudi na novoletni turneji, z moštvo bil bronast na OI v Salt Lake cityju 2002 in v Oberstdorfu 2005

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Ste med spremljanjem teh analiz kdaj prišli v konflikt s seboj , se je pojavilo nasprotje med vašimi občutki in trenerjevimi opazkami?	ekspr. priti v konflikt (s kom) Glagolski frazem	D: <i>ne soglašati s kom/nasprotovati komu</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>nestrinjanje</i> <i>stanje/kritika</i> K: <i>negativni</i>
Tistega, ki je v dobri formi, tudi slabše razmere ne morejo močno vreči iz tira , gotovo bo ostal med desetimi najboljšimi.	ekspr. metati iz tira (koga) Glagolski frazem	D: <i>vznemirjati, razburjati koga</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>izražanje čustev</i> <i>(razburjenje, vznemirjenje)</i> K: <i>negativni</i>
To vprašanje lahko postavim samo vam in ne bo prijetno: v nekem obdobju ste bili kot posameznik povsem na vrhu smučarskih skokov, kolajne na velikih tekmovanjih ste osvajali zgolj za ekipo.	publ. biti na vrhu Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 11</i>	D: <i>biti najboljši</i> <i>lastnost</i> <i>+ izpostavljenost</i> K: <i>pozitivni</i>
Kaj vas je vrglo iz tira ?	ekspr. metati iz tira (koga) Glagolski frazem	D: <i>vznemirjati, razburjati koga</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>izražanje čustev (razburjenje, vznemirjenje)</i> K: <i>negativni</i>

11. dr. Leon Cizelj, vodja oddelka za reaktorsko tehniko na inštitutu Jožefa Štefana

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Je pa po drugi strani malo znano, da je radioaktivno onesnaževanje z ustreznimi instrumenti med onesnaževalci daleč najbolj in lahko merljivo, saj z opremo zaznamo tudi najmanjše vrednosti.	pog. po drugi strani Prislovni frazem	<i>stvar z drugega, nasprotnega vidika</i>
Torej so Japonci glede električne energije v pat položaju, ker imajo zaradi industrijske razvitosti in intenzivnosti velike potrebe po električni energiji, po drugi strani pa tako recimo Kitajci s svojimi zalogami premoga nimajo dovolj naravnih virov za njeno ustvarjanje?	pog. po drugi strani Prislovni frazem	<i>stvar z drugega, nasprotnega vidika</i>

12. dr. Gojko Stanič, profesor

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Cilj vladajoče vlade je torej skrajno pragmatičen: obdržati se na oblasti za vsako ceno ?	ekspr. za vsako ceno Prislovni frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS:36</i>	<i>po vsej sili, ne glede na okoliščine</i>

13. Boris Vošnjak, avtor oddaje Minute za country glasbo

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
»Pa ovaj je budala,« je ušlo cariniku, ki je odprl njegov kovček in ni vedel, ali naj mu stvari zaseže ali naj zamiži na eno oko .	ekspr. zamižati na eno oko Glagolski frazem	D: hote/z namenom spregledati napako <i>dejanje (fizično)</i> ravnanje + K: pozitivni
Njegove oddaje že več kot tri desetletja ponujajo insajderski pogled v svet glasbe, ki je hkrati tudi pomembno zrcalo ameriške družbe, pri nas pa je še vedno v senci drugih zvrsti .	ekspr. biti v senci (česa) Glagolski frazem	D: biti neopažen, nepomemben <i>stanje</i> zapostavljenost – K: negativni
Se je morda kdo ukvarjal s politično pripadnostjo tipičnega poslušalstva, tako na prvo žogo ima morda vlada prepričanje, da gre za bolj konzervativno občinstvo?	na prvo žogo Prislovni frazem	D: brez premisleka in podatkov
Bush je pravzaprav »republikansko usmerjenim glasbenikom«, če sploh glasbo lahko tako ločujemo, naredil medvedjo uslugo , in danes jih je le peščica, ki okupacijo še vedno odobrava.	ekspr. narediti medvedjo (slabo) uslugo (komu) Glagolski frazem	D: narediti komu kaj, kar mu bolj škoduje kot koristi <i>dejanje (fizično)</i> izražanje odnosa – K: negativni
Producenti so imeli odločilno besedo pri oblikovanju glasbe.	imeti odločilno besedo Glagolski frazem	D: imeti pomembno vlogo pri odločanju <i>dejanje (psihično)</i> K: pozitivni
Kljub temu pa je še vedno zelo težko priti na čisti vrh brez podpore nashvillske scene.	priti na vrh Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 13</i>	D: priti na oblast <i>dejanje (fizično)</i> imeti moč, vse pod kontrolo K: negativni

Tisti prvi, ki so se naseljevali na prostranstvih Severne Amerike, so s seboj prinašali različne inštrumente, s katerimi <i>so si krajšali čas</i> , Irci violino, Nemci čembalo, Španci kitaro, Italijani mandolino in Afričani banjo.	krajšati si čas (s čim) Glagolski frazem	D: <i>zabavati se, odganjati občutek praznote</i> <i>dejanje (fizično)</i> + K: <i>pozitivni</i>
A vendarle vaša oddaja s kratkimi prekinitvami, ki <i>bi</i> jih lahko <i>prešteli na prste ene roke</i> , teče že četrto desetletje?	ekspr. prešteti na prste ene roke Glagolski frazem	D: <i>bilo jih je zelo malo, obstajati v majhnih količinah</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>količina</i> K: <i>negativni</i>

14. **Andrej Štremfelj**, legenda slovenskega in svetovnega alpinizma, predsednik žirije, ki v Chamonixu podeljuje prestižne nagrade – Zlate cepine

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Med njegovimi zahtevnejšimi vzponi velja omeniti še Gyachung Kang (7952 m), katerih vrhova je osvojil, ko <i>se je srečal z Abrahamom</i> .	pog., šalj. srečati Abrahama Glagolski frazem	D: <i>dočakati petdeset let</i> <i>stanje</i> <i>staranje –</i> K: <i>negativni</i>
<i>V vsakem trenutku</i> lahko od nekod prileti kamen in te zadene, lahko se nekaj odkrhne ...	ekspr. vsak trenutek Prislovni frazem	<i>kadarkoli</i>
A v trenutku, ko <i>vstopim v steno</i> , se osredotočim samo na plezanje, odmislim vse drugo, glava mora biti posvečena le tistemu metru skale, s katerim se ukvarjaš v tistem trenutku.	alp. vstopiti v steno Glagolski frazem	D: <i>začeti plezalni vzpon</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>plezanje/premikanje</i> K: <i>nevtralni</i>

V svojem plezanju sem nekoč pred leti prišel do točke, ko sem bil prepričan, da se meni in soplezalcem iz mojega najožjega kroga ne more nič zgoditi, da smo enostavno tako dobri, pametni in izkušeni.	pred leti Prislovni frazem	včasih, nekdanj
Zbolela je za rakom in je zelo trpela. S tega vidika bi moral biti zelo vesel zanjo, saj je bila odrešena vseh muk in bolečin.	biti odrešen muk Glagolski frazem	D: po hudem trpljenju umreti <i>stanje</i> odrešenje K: pozitivni
Na ta način se namreč grdo poigraš s psihično stabilnostjo in te to lahko drago stane.	ekspr. na ta način Prislovni frazem	tako
Na ta način se namreč grdo poigraš s psihično stabilnostjo in te to lahko drago stane .	ekspr. drago stati Glagolski frazem	D: imeti slabe posledice <i>stanje</i> — K: negativni
Takrat se bomo videli iz oči v oči , če se lahko tako izrazim.	ekspr. gledati se iz oči v oči Glagolski frazem	D: stati si nasproti <i>dejanje (fizično)</i> K: nevtralni
Kaj pa, če nekoga ujamete na laži ?	pog. dobiti, ujeti na laži (koga) Glagolski frazem	D: ugotoviti, da se je kdo zlagal <i>dejanje (psihično)</i> K: negativni
Jaz bi dovolil vsa nedovoljena poživila, menim, da bi športniki sami kmalu sami ugotovili, da vse to ne pelje nikamor in da vendarle štejejo tiste osnovne moralno – etične vrednote.	(kaj) ne pelje nikamor Glagolski frazem	D: izražati odklonilen odnos <i>dejanje (psihično)</i> izražanje odnosa – K: negativni

15. Dragan Bulič, dobitnik Viktorja za življenjsko delo

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Vedno se je na koncu tovrstnih debat skristalizirala zgodba o menjavi generacij, o tranziciji med zimzelenimi legendami in gobezdavo mladino, o sobivanju med žanri, ki se skupaj bojujejo proti turbofolku, malomeščanstvu in idiotizmu, o tem, kako sta pokojni Dražen Vrdoljak in Darko Glavan vzgojila hrvaški novinarski kader, in tako naprej in tako nazaj.	in tako naprej [itn.] Členkovni (pragmatični frazem)	izraža dodajanje

MEN'S HEALTH

1. Antonio Marras

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
/	/	/

2. Uroš Smolej

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Tukaj <i>se gre v korak s</i> sodobnim <i>časom</i> , še vedno so ksenofobije, strahu pred drugačnostjo, krutega ravnanja z živalmi ...	ekspr. iti v korak s časom Glagolski frazem	<i>D: prilagajati se razmeram/bit</i> napreden <i>dejanje (fizično)</i> <i>prilagajanje</i> <i>K: pozitivni</i>

3. Igor Arih

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Če je nekdo pravi človek, <i>bo prišel na pravo mesto</i> , ne bo se umaknil in jamral.	ekspr. priti na pravo mesto Glagolski frazem	<i>D: znati poiskati ustrezno, primerno rešitev</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>K: pozitivni</i>
Torej, ko grejo v London punce ven, zdaj oblečejo tanke, prozorne bluže, pod katerimi jim prsi prosto mahedrajo <i>levo in desno</i> .	levo in desno Prislovni frazem	<i>na vse strani</i>

4. Martin Kosaber, vodja blagovnih znamk pri podjetju Pernod Ricard Slovenija

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
/	/	/

5. Ewan McGregor

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
To velja za vsako nepredvidljivo situacijo v življenju, naj gre za to, da vam je nekje bogu za hrbtom zmanjkalo goriva ali pa da vas je žena zasačila pri novem nakupu s kreditno kartico prek spleta.	bogu za hrbtom Prislovni frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS:29</i>	<i>v oddaljenem, zakotnem kraju</i>

6. Gašper Grošelj, mentalni terminator

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Tudi nepredvidljive jih ne vržejo iz tira .	ekspr. vreči iz tira Glagolski frazem	D: vznemirjati se, razburjati <i>dejanje (psihično)</i> <i>izražanje čustev (razburjenje, vznemirjenje)</i> K: negativni
Najtežje je premagati samega sebe, vendar zmagovalcem to dan za dnem uspeva.	dan za dnem Prislovni frazem	<i>kar naprej, zelo pogosto</i>

7. Peter Vilfan

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Ironman je trening tekma? Pa kaj še.	Pa kaj še. Medmetni (pragmatični) frazem	izražati močno zavrnitev
Vročina ob pol desetih je bila že ubijalska in iz mene je lilo kot iz škafa , a ko sem izvedel, da sem med petnajstimi absolutno, sem dobil zagon.	liti kakor iz škafa Glagolski frazem	D: <i>zelo se potiti</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>znojenje</i> K: negativni

Njihove ekipe in spremljevalci so namreč že spali ali pa jedli in to ni prišlo nikomur na misel.	ekspr. priti na misel (komu) Glagolski frazem	D:tega se nikoli nihče ne spomni/nikoli nihče ne pomisli na to dejanje (psihično) mišljenje K:nevtralni
--	---	---

8. **Aljaž Tanjšek**, *nov obraz blagovne znamke Remington*

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Število prijav je letos krepko preseglo pričakovanja, dejstvo, da Slovenija premore tolikšno populacijo, ki prisega na zdrav duh v zdravem telesu , pa potrjuje, da smo ne glede na vse na pravi poti.	Zdrav duh v zdravem telesu. Stavčni frazem	latinsko reklo
Športnika, ki se zaveda, da je najpomembnejši zdrav duh v zdravem telesu .	Zdrav duh v zdravem telesu. Stavčni frazem	latinsko reklo
Kako se počutite zdaj, ko je vse mimo ?	pog. biti mimo Glagolski frazem	D: miniti/preiti/ne biti več <i>dejanje (fizično)</i> končanje K: nevtralni
Pri tem je najbolje, da vsak najde svojo pot brez prevelikih odrekaj in se nauči, kaj lahko hitro poje, kadar ni veliko časa, kaj zamenjati, da bo obrok bolj zdrav in obenem tudi okusen, kako in kdaj bo jedel, da bo imel pet manjših obrokov čez dan.	ekspr. iti svojo pot Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 5</i>	D: razvijati se/potekati normalno, mirno <i>dejanje (fizično)</i> + K: pozitivni

9. Andrej Jerman – hitri Jerry, slovenski smukač, najhitrejši Tržičan, trikrat stal na najvišjih stopničkah na tekmah svetovnega pokala, 26-krat se je uvrstil med prvo petnajsterico

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Z optimizmom zre v prihodnost .	knj. zreti v prihodnost Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 7</i>	D: biti optimističen glede bodočih dogodkov <i>dejanje (psihično)</i> + K: pozitivni
Medijska pokritost smuka na prizorišču v Kitzbuehelu je na najvišji ravni , gleda ga 50 tisoč gledalcev; tolikšnega števila ne dosežeta niti olimpijski smuk niti smuk na svetovnem prvenstvu.	publ. biti na najvišji ravni Glagolski frazem	D: biti zelo dober, kvaliteten <i>lastnost</i> <i>izražanje kakovosti</i> + K: pozitivni
Se vam zdi povezano s tem, da mediji začnejo posameznika po vsakem uspehu takoj kovati v zvezde ?	ekspr. kovati v zvezde (koga) Glagolski frazem	D: koga zelo hvaliti, povzdigovati <i>dejanje (psihično)</i> + K: pozitivni
Boljši ko si, bolj te oblegajo, a če to vzameš kot nujno zlo , nimaš s tem nikakršnih težav.	nujno zlo Samostalniški frazem	nekaj, kar se ne da spregledati, izločiti, ne upoštevati/slaba nujnost
Takrat lahko maksimalno opraviš vse treninge in tudi potovanja med sezono ti ne pridejo do živega .	ekspr. priti do živega Glagolski frazem	D: izraža nesposobnost stvari, da bi koga bistveno prizadela <i>stanje</i> <i>izražanje moči, neprizadetost</i> K: pozitivni

Ženske revije

ONA

1. Anita Alvarado

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Nastopila je v filmu in kandidirala za županjo občine, v kateri živi, ter na tržišče poslala svoje vino, imenovano Dona Geisha.	poslati na tržišče Glagolski frazem	D: začeti tržiti <i>dejanje (fizično)</i> prodajanje K: nevtralni
Anita, ko sem doma pohvalil, da sem po dolgem prizadevanju končno prišel v stik z vami in me celo vabite domov na večerjo, mi je žena sporočila, da mi bo za vsak primer blokirala vse kartice ...	priti v stik (s kom) Glagolski frazem	D: videti, spoznati koga <i>dejanje (fizično)</i> srečanje K: pozitivni
Mama je za nosečnost izvedela šele po sedmih mesecih, ko pa je izvedel oče, me sicer ni vrgel iz hiše , ampak z mano ni govoril deset dni.	vreči iz hiše Glagolski frazem	D: zahtevati čigavo izselitev <i>dejanje (fizično)</i> – K: negativni
V obraz sem ji povedala , da imam jaz tri pomočnice, ki jih plačujem veliko bolje.	ekspr. povedati v obraz (kaj) Glagolski frazem	D: odkrito povedati komu kaj neprijetnega <i>dejanje (fizično)</i> govorjenje – K: negativni
Angiejina bolezen je še vedno visela nad menoj , zato sem se odločila, da je denar treba začeti služiti drugače.	viseti nad kom Glagolski frazem	D: predstavljati grožnjo <i>stanje</i> – (ustrahovanje) K: negativni
V trenutku se mi je podrl svet .	svet se podre (komu) Glagolski frazem	D: zgoditi se kaj hudega <i>dejanje (psihično)</i> uničenje(psihično, duševno) K: negativni
Povsod drugod, kjer so javne	javna hiša	<i>lokal, v katerem je za plačilo</i>

<i>hiše</i> , moški točno vedo, kaj bodo dobili za natančno določeno količino svojega denarja.	Samostalniški frazem	<i>možno imeti spolne odnose</i>
Tam jim prostitutke odigrajo ljubice, so užaljene, če jim hočejo plačati spolne storitve, vmes se celo skregajo z njimi in sploh odigrajo idealno ljubezen, na koncu pa fantje ugotovijo, da bi bilo ceneje, če bi za tisto uro šli v <i>javno hišo</i> .	javna hiša Samostalniški frazem	<i>lokal, v katerem je za plačilo možno imeti spolne odnose</i>
Ravno v nočnem lokalu Delirio Caribeno sem hotel <i>priti v stik z vami</i> , a sem ugotovil, da ga ni več.	priti v stik (s kom) Glagolski frazem	<i>D:videti, spoznati koga</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>srečanje</i> <i>K:pozitivni</i>
Sploh nisem mogla verjeti, da je ves ta čas kradel, in v prvi reakciji sem jim rekla: »če je kradel, potem jih mora pošteno <i>dobiti po riti</i> «.	dobiti jih po riti Glagolski frazem	<i>D:biti tepen</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>tepenje</i> <i>K:negativni</i>
Misleč, ti nimaš pojma, od kod prihajam, <i>sem stisnil rep med noge</i> in jo ucvril v hotel.	stisniti rep med noge Glagolski frazem	<i>D:umakniti se/zbežati/vdati se, odnehati</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>izražanje nemoči, strahu</i> <i>K:negativni</i>

2. Sean O'Connor

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Ni bilo v smislu »zdrav razum v zdravem telesu«, temveč bolj » zdrav duh v zdravem telesu «.	Zdrav duh v zdravem telesu. <i>Stavčni frazem</i>	<i>latinsko reklo</i>
Po svoje je smešno, da tujec kaže utemeljiteljem nogometa pot naprej, vendar je Ahilova peta angleškega nogometa vedno bila njegova izbranost.	Ahilova peta <i>Samostalniški frazem</i>	<i>slabost, napaka, ki jo nasprotnik lahko izkoristi proti komu</i>

3. Lucienne Ločina, pianistka, vokalistka in žirantka

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Tako na prvo žogo bi ji človek pripisal italijanske korenine, ne angleške.	na prvo žogo <i>Prislovni frazem</i>	<i>brez premisleka in podatkov</i>
Mislim, da sem kos nalogi .	biti kos (čemu) <i>Glagolski frazem</i>	<i>D:izražati telesno ali duševno moč za izvršitev določenega dela</i> <i>dejanje (psihično) sposobnost</i> <i>K:pozitivni</i>
Veš, da moraš dati vse od sebe ...	dati vse od sebe <i>Glagolski frazem</i>	<i>D:potruditi se do skrajnosti</i> <i>dejanje (psihično) trudenje (maksimalno)</i> <i>K:pozitivni</i>

4. Branko Lustig, hollywoodski producent, oskarjevec

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
A se mora prav tako znajti ob pravem času na pravem mestu s pravim človekom.	znajti se ob pravem času na pravem mestu <i>Stavčni frazem</i>	<i>prisotnost koga na določenem mestu im zanj ali za druge ugodne posledice</i>
Zjutraj smo vstali, šli na delo, delali kot živina, se komaj vrnili, se zavlekli v posteljo, padli v »komo« , da bi zjutraj spet lahko začeli delati ...	pasti v »komo« <i>Glagolski frazem</i>	<i>D:od utrujenosti zaspali – v tem pomenu slabše stalno, morda pogovorno</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>K:negativni</i>

5. Julka Lapanja, stoletnica

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
»Včasih je bilo fino, ko smo bili kmetje, nihče se ni živciril zaradi malenkosti, zdaj so eni šolani, da je kaj, in taki nam radi solijo pamet .«	soliti pamet (komu) <i>Glagolski frazem</i>	<i>D:vsiljevati komu svoje vedenje, znanje</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>pametovanje –</i> <i>K:negativni</i>
Če je kdo kaj zagrešil, je šiba pela .	ekspr. šiba poje <i>Glagolski frazem</i>	<i>D:biti tepen s šibo, biti tepen sploh</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>tepenje</i> <i>K:negativni</i>
Gospa Julka, vi ste menda na tekočem z dogajanjem doma in po svetu.	biti na tekočem (s čim) <i>Glagolski frazem</i>	<i>D:vedeti, kaj se dogaja</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>vedenje</i> <i>K:pozitivni</i>

6. Slavko Gaber, profesor in nekdanji minister za šolstvo

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Če sem le prijazen, moram vedeti, da bo ta oseba čez deset let na stranskem tiru družbe.	ekspr. postaviti na stranski tir (koga) Glagolski frazem	D: odvzeti komu vodilno vlogo, mesto <i>dejanje (fizično)</i> K: negativni
Sami si mečemo pesek v oči .	ekspr. metati pesek v oči (komu) Glagolski frazem	D: prizadevati si prikriti, zamegliti komu resnico <i>dejanje (fizično)</i> prikrivanje resnice K: negativni

7. Patrizia Romito, profesorica socialne sociologije

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Je pa zato druga plat , plat tistih, ki tega ne zmorejo, toliko bolj kruta, opaža mednarodno priznana avtorica in profesorica socialne psihologije na Univerze v Trstu.	druga plat (česa) Samostalniški frazem	<i>stvar iz drugega, nasprotnega vidika</i>
Veliko psiholoških revij govori o tem in dvignile so veliko hrupa , zaradi katerega se ne sliši dejstva, da je storilec, moški, tisti, ki je kriv zlorabe.	dvigniti hrup Glagolski frazem - poznam od doma, zvrstno omejeno	D: mnogo nepotrebne razburjanja <i>dejanje (psihično)</i> izražanje negativnih čustev (razburjanje) K: negativni
Podobno je, če te zlorabi učitelj ali duhovnik – ti primeri zdaj prihajajo na površje povsod po svetu -, ki ga kasneje vidiš pridigati o spolnosti in njeni prepovedi, sploh zunaj zakona.	(kaj) prihajati na površje Glagolski frazem	D: uveljavljati se <i>dejanje (fizično)</i> uveljavljanje K: pozitivni

8. dr. Artur Štern, veterinar, biolog in provokator

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Poskušam odpreti oči tistim , ki so malo zam'šeni.	ekspr. odpreti oči (komu) Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 13</i>	<i>D:omogočiti komu, da zagleda, spozna stvar, kakršna dejansko je</i> <i>dejanje (psihično)</i> spoznanje <i>K:pozitivni</i>
Drugo ženo, pravim ji Agentka, sem enkrat po krivici udaril, a je ona mene že prej pretepala kot vola. Jaz se pustim, ampak ko gre predaleč , pa »švasnem« nazaj.	iti predaleč (kaj) Glagolski frazem	<i>D:zgoditi si kaj, kar se ne da tolerirati, sprejeti</i> <i>dejanje (fizično)</i> napačno ravnanje <i>K:negativni</i>
Drugo ženo, pravim ji Agentka, sem enkrat po krivici udaril, a je ona mene že prej pretepala kot vola . Jaz se pustim, ampak ko gre predaleč, pa »švasnem« nazaj.	pretepsti kot vola (koga) Glagolski frazem	<i>D:udariti močno</i> <i>dejanje (fizično)</i> pretepanje <i>K:negativni</i>
Zdaj pa, ko nimam drugega dela, sem dejansko vsak dan na neki točki pod gasom .	nižje pog., ekspr. biti pod gasom Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 10</i>	<i>D:biti pijan, vinjen</i> <i>stanje</i> pijanost – <i>K:negativni</i>
Zdaj že kar nekaj časa kuha mulo .	pog. kuhati mulo Glagolski frazem	<i>D:kazati jezo, nejevoljo, navadno z vztrajnim molkom</i> <i>stanje</i> čustveno, izražanje jeze – <i>K:negativni</i>
Posebej tračarski mediji vama jedo iz rok .	jesti iz rok (komu) Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 1</i>	<i>D:biti ubogljiv</i> <i>lastnost</i> ubogljivost + <i>K:pozitivni</i>

9. Iva Krajnc, igralka

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Takoj ko sem se odločila za premik v Berlin, sem dobro razmislila, zakaj si take spremembe sploh želim, zlasti v obdobju, ko sem spoznala osebo, ki mi je svet ponovno postavila na glavo in s tem dala nov smisel.	ekspr. postaviti svet na glavo (komu) Glagolski frazem	D: spremeniti trdna, ustaljena načela/spoznanja <i>dejanje (psihično)</i> sprememba mišljenja K: negativni

10. Mark Ty-Wharton, umetnik z aspergerjevim sindromom

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Moja moč je, da grem z glavo skozi zid .	ekspr. iti z glavo skozi zid Glagolski frazem	D: hoteti izsiliti, doseči nemogoče <i>dejanje (psihično)</i> ravnati kako ?nasilje, prisila K: negativni

11. mag. Andrej Debeljak, psihoterapevt in nekdanji duhovnik

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Na prvi pogled imam občutek, da ljudje čutimo več strahu, da smo od njega odklopljeni.	ekspr. na prvi pogled Prislovni frazem	<i>na hitro, brez razmišljanja</i>
Svoje izkušnje si nisem upal zaupati nikomur, ko sem prišel k sebi .	priti k sebi Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 15</i>	D: zavedati se <i>stanje</i> + K: pozitivni
Sizifovo delo . Kadar želi človek v sebi začutiti svetlobo, se osvoboditi starega, se mora nujno zazreti vase, prehoditi pot tudi čez temno dolino svojih težkih čutenj.	Sizifovo delo Samostalniški frazem	<i>brezuspšno, neuresničljivo delo</i>

12. Dalibor Kavčič, izjemni glasbenik

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Morda je res, da so podobno kot mrtvi jezik končale svoj razvoj, čeprav smo še pred dvajsetimi leti menili drugače.	lingv. mrtvi jezik – terminološka SBZ Samostalniški frazem Pojavnost v fidaPLUS: 3	jezik, ki ga noben narod, ljudstvo več ne govori
Slej ko prej boš verjetno ugotovil, da nisi na pravem kraju ali da nimaš ustreznih čevljev.	knjiž. slej ko prej Prislovni frazem	gotovo, zagotovo

13. Sarah Waters, pisateljica

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
In prav morje je name naredilo najmočnejši vtis.	narediti vtis (na koga) Glagolski frazem	D: vzbuditi pri kom čustven odziv, zanimanje <i>dejanje (psihično)</i> povzročati pozitivne občutke K: pozitivni
Mali neznanec, vaš najnovejši roman, se že na prvi pogled razlikuje od vaših prejšnjih del.	ekspr. na prvi pogled Prislovni frazem	brez razmisleka
Tudi moja partnerica ni nora na potovanja .	pog., ekspr. nor na (kaj) Pridevniški frazem	imeti kaj zelo rad

14. doc. dr. Tanja Repič, zakonska in družinska terapevtka za žrtve spolnih zlorab

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Tisti, ki zlorablja, gre čez vse meje , otrok pa nima nobene izbire, da bi preprečil čustveno, fizično in spolno nasilje.	iti čez vse meje Glagolski frazem	D: iti v skrajnost <i>dejanje (psihično)</i> ravljanje – K: negativni
Morda zanikajo le čutenje, morda so ga potlačili, morda se bo vse to pokazalo v naslednjih generacijah, ko bo npr. hčerka, ki je ni nihče zlorabil, pri neki starosti začela doživljati tisto, kar je njena mama ali oče potisnil iz spomina , ko se mu je pri isti starosti zgodila zloraba.	ekspr. potisniti v pozabo (kaj) Glagolski frazem	D: pozabiti <i>dejanje (psihično)</i> K: negativni
In ne nazadnje , prav odrasli pove otroku, kaj bo naredil, da se ne bo počutil izdanega še od njega, ker mu ni zaupal.	ne nazadnje Prislovni frazem	<i>poudarjati pomembnost povedanega</i>
Vsega tega nekatere postane strah, saj imajo občutek, da so šli korak nazaj .	ekspr. iti korak nazaj Glagolski frazem <i>pojavnost v fidaPLUS: 35</i>	D: nazadovati <i>dejanje (fizično)</i> nazadovanje K: negativni
Ti občutki so popotresni sunki, potres je že mimo .	pog., v zvezi <u>biti mimo</u> Glagolski frazem	D: miniti/preiti/ne biti več <i>dejanje (fizično)</i> končanje K: nevtralni

15. Slava Suhač, profesorica športne vzgoje

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Ali lahko danes po bogatih poklicnih izkušnjah potegnete kakšno <i>rdečo nit</i> , pomembno ugotovitev, morda vodilo?	ekspr. rdeča nit Samostalniški frazem	bistveni sestavni del
Kako bi lahko <i>presekali gordijski vozel</i> zmešnjav, ki dijake oddaljuje od odgovornosti in motiviranosti za kakovostno učenje za življenje, kako preprosto biti Človek?	ekspr. presekat gordijski vozel Glagolski frazem	<i>D:z odločnim, drznim posegom rešiti kako zadevo ali vprašanje</i> <i>dejanje (psihično)</i> odločitev <i>K:pozitivni</i>
Ko jim kot trener omogočiš, da z vajami dobivajo pozitivne potrditve, verjamejo v svoje sposobnosti in to, da lahko dosežejo <i>tako rekoč</i> vse, kar si želijo.	tako rekoč Prislovni frazem	<i>izraža omejitev popolne, dobesedne ustreznosti izraza, resničnosti</i>
To <i>je</i> tipično <i>učenje na napakah</i> .	ekspr. učiti se na napakah Glagolski frazem	<i>D:če kdo pri kakem delu/opravlilu naredi napako, bo drugič bolj pazil, da bo pravilno ravnal</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>K:pozitivni</i>
Med njihovimi osebnimi zapisi so med drugim: »Ste in boste top razredničarka; We will miss you (Pogrešali vas bomo); Hvala, ker <i>ste</i> nam stali <i>ob strani</i> , ko so tudi drugi obupali nad nami; Vedno ste nas usmerjali, da smo našli pravo pot.«	ekspr. stati ob strani (komu) Glagolski frazem	<i>D:pomagati, podpirati koga</i> <i>dejanje (psihično)</i> sodelovanje <i>K:pozitivni</i>
Sploh če se zaveda starogrškega načela Mens sana in corpore sano (<i>Zdrav duh v zdravem telesu</i>), ki se v šolskem sistemu počasi spet začenja uveljavljati.	Zdrav duh v zdravem telesu. Stavčni frazem	latinsko reklo

NIKA

1. Jasmina Talun Modrijan

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Njena življenjska zgodba o uspehu, toda karizmatična Jasmina Talun Modrijan priznava, da ji še zdaleč ni bilo posuto z rožicami .	biti z rožicami posuto (komu) Glagolski frazem varianta - poslano Pojavnost v fidaPLUS: 57	D: <i>živeti v pomanjkanju/imeti v življenju težave, neprijetnosti</i> <i>stanje</i> — K: <i>negativni</i>
Vpisala sem se na turistično – gostinsko šolo in se kmalu s trebuhom za kruhom podala v sosednjo Avstrijo.	ekspr. iti s trebuhom za kruhom Glagolski frazem	D: <i>iskati zaslužek zunaj domačega kraja, domovine</i> <i>dejanje (fizično)</i> K: <i>negativni</i>
Premikala sva gore.	vznes. premikati gore Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 13	D: <i>početi velika dejanja</i> <i>dejanje (psihično) sposobnost</i> K: <i>pozitivni</i>
Nikoli nisem obupala in zvečer sem se vedno z dvignjeno glavo vrnila domov, pa čeprav je bilo potem treba razložiti še vse blago.	nositi glavo pokonci Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 3	D: <i>biti ponosen, samozavesten</i> <i>lastnost</i> + K: <i>pozitivni</i>

2. mag. Boštjan Štrajhar

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Če želimo otroke vzgojiti v svobodne ljudi, ki se bodo svobodno odločali in ne bodo sužnji aktualnega »črednega« razmišljanja (neprestano nakupovanje, narcistična načela vzgoje, ki pripeljejo do tega, da se otroci ne morejo odpovedati lastnemu užitku), to ne pomeni, da otroke prepustimo »svobodi« v smislu, da počnejo, kar jim pač pade na misel .	pasti na misel (komu) Glagolski frazem	<i>D:spomniti se/pomisliti na kaj</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>mišljenje</i> <i>K:nevtralni</i>
Nekateri menijo, da otroke preveč » zavija v vato « in da so kasneje, kot odrasli posamezniki, nekako izgubljeni v resničnem svetu, v katerem vlada vse bolj agresiven boj za preživetje.	ekspr. zavijati v vato (koga) Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 5</i>	<i>D:prizanašati mu s hudim, neprijetnim</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>ravnanje s kom</i> <i>K:pozitivni</i>
V vato zavijajo otroke tisti, ki jim ne postavljajo jasnih mej, ki do njih nimajo primernih zahtev, ki so do njih pretirano zaščitniški, kar je lahko tudi izraz lastne sebičnosti, in tisti, ki ne zmorejo videti svojega otroka kot del širše (razredne) skupnosti.	ekspr. zavijati v vato (koga) Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 5</i>	<i>D:prizanašati mu s hudim, neprijetnim</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>ravnanje s kom</i> <i>K:pozitivni</i>

3. Tanja Udrih Lazar

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Ali so žrtve mobinga v današnjem času, ko se mnogi ne počutijo več tako socialno varne, pripravljene še bolj stisniti zobe in tiho trpeti?	ekspr. stisniti zobe Glagolski frazem	D: obvladati se, potrpeti <i>dejanje (psihično)</i> trpljenje K: negativni
Če pri nadarjenih naletijo na gluha ušesa , pa se torej lahko obrnejo na inšpektorat za delo?	ekspr. naleteti na gluha ušesa Glagolski frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 3</i>	D: srečati ljudi, ki se ne dajo prepričati <i>dejanje (psihično)</i> nestrinjanje (nesoglasno mišljenje) K: negativni

4. Vesna Zornik

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
/	/	/

5. Barbara Hieng Samobor, direktorica MGL

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Bo humor torej rdeča nit prihajajočih predstav?	ekspr. rdeča nit Samostalniški frazem	<i>bistveni sestavni del</i>

6. Ana Bešter Bertoncelj

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Pomembno je, da stranka pride v stik z določenim čustvom in se ga nauči izražati na družbeno sprejemljiv način.	priti v stik (s čim) Glagolski frazem	D: videti, spoznati <i>dejanje (psihično)</i> vedenje K: pozitivni

7. Polona Kalan

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Pred kratkim je dobila potrditev za večletno garanje – na tekmi v dresurnem jahanju za svetovni pokal v Lipici v nalogi FEI Intermediate I je s svojo kobilico Die oder Keine 8 med 24 tekmovalci slavila zmago .	publ. slaviti zmago Glagolski frazem	D:zmagati <i>dejanje (fizično)</i> + K:pozitivni
Pomeni mi priznanje, da sem na pravi poti s svojim konjem, da sva zmožni dosegati tudi visoke uvrstitve.	biti na pravi poti Glagolski frazem	D:ravnati pravilno <i>stanje</i> + K:pozitivni
Prvi konj, na katerega sem se močno navezala in ga » vzela za svojega «, je bil haflinger po imenu Brdavs, last konjeniškega kluba.	pog. vzeti za svojega (koga) Glagolski frazem	<i>metaforično: posvojiti,</i> D:navezati se močno na koga <i>dejanje (psihično)</i> <i>čustveno razmerje</i> K:pozitivni

8. Risa Green, ameriška pisateljica

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Poglejte primer: danes imamo internet na vsakem koraku , imamo resničnostno televizijo, ki je nekakšna sodobna kulturna spovednica.	ekspr. na vsakem koraku Prislovni frazem	<i>pogosto, povsod</i>
Spomnim se sebe, ko sta bila moja otroka majhna in si nisem upala vprašati neznancev, ker nisem bila prepričana, ali imajo prav .	pog. imeti prav Glagolski frazem	D:trditi, zastopati pravo mnenje <i>dejanje (psihično)</i> K:pozitivni

9. Barica Blenkuš

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Po letu 2007, ko smo sofinanciranje čez noč izgubili, smo bili prisiljeni šolnine precej dvigniti, kar je nasprotno filozofiji šole, da naj bi nam ponujala kakovostno gledališko izobraževanje po dostopnih šolninah.	ekspr. čez noč Prislovni frazem <i>Pojavnost v fidaPLUS: 33</i>	<i>naenkrat, nepričakovano</i>
Prvih deset let je bilo kot stalni boj z mlino na veter .	knj. boriti se z mlino na veter Glagolski frazem	<i>D:spopadati se z namišljeno nevarnostjo</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>psihični spopad</i> <i>K:negativni</i>

10. Katarina Venturini

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Ste lastnica plesne šole Plesna zvezda, v kateri poučujete tiste, ki menijo, da imajo dve levi nogi .	imeti dve levi nogi (roki) Glagolski frazem <i>Prenovitev – nogi → roki</i>	<i>D:biti nesposoben</i> <i>lastnost</i> <i>telesna nerodnost –</i> <i>K:negativni</i>
Gotovo mu ni lahko, saj ko sva na plesišču, so vse oči uprte v naju .	ekspr. upreti oči (v koga) Glagolski frazem	<i>D:opazovati z velikim pričakovanjem koga/njegovo delovanje</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>mišljenje/vidno čutenje</i> <i>K:nevtralni</i>
Oči javnosti so že leta uprta v vas .	ekspr. upreti oči (v koga) Glagolski frazem	<i>D:opazovati z velikim pričakovanjem koga/njegovo delovanje</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>mišljenje/vidno čutenje</i> <i>K:nevtralni</i>

V vabilu navadno zapišem, da si ni treba beliti glave z darilom , ker imam vsega dovolj.	beliti si glavo (s čim) Glagolski frazem	D: veliko razmišljati o čem dejanje (psihično) mišljenje K: negativni
Od takrat jem vse, kar mi srce poželi , predvsem domačo in raznoliko hrano v majhnih količinah.	ekspr. kolikor srce poželi (komu) Glagolski frazem	D: kolikor lahko dejanje (psihično) količina K: pozitivni

11. Helena Žigon

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Ste se morda morali kdaj predati zaradi višje sile ?	višja sila Samostalniški frazem	nepremagljiva ovira
To se mi je v vsej moji tekmovalni karieri zgodilo prvič, vedno sem namreč znala stisniti zobe in se boriti do konca.	ekspr. stisniti zobe Glagolski frazem	D: obvladati se/potrpeti dejanje (psihično) trpljenje K: negativni

12. Anja Križnik Tomažin

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Predvsem vedno drživa skupaj in se pogovarjava o vzgoji.	pog. držati skupaj Glagolski frazem	D: razumeti se/podpirati se med seboj dejanje (psihično) soglašati, pomagati, sodelovati K: pozitivni
Kadar imam polno glavo vsega , naredim dve stvari: ali se uležem v kopalno kad, kjer meditiram, ali pa se odpravim teč.	ekspr. imeti polno glavo (česa) Glagolski frazem	D: preveč misli na kupu dejanje (psihično) mišljenje K: negativni

13. Manca Juvan Hessabi

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Na neki način usoda »brezimenega« in nemočnega afganistanskega ljudstva spominja na usodo nedokumentiranih in odrinjenih ilegalnih priseljencev, ki so prav tako na milost ali nemilost prepuščeni rokam (nejasnega) zakona.	na milost in nemilost prepuščen (komu/čemu) Prislovni frazem	biti od koga popolnoma odvisen

14. Tonja Blatnik

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
To dokazuje njihovo koristnost, zato bi želela vsem interseksualcem v Sloveniji dovolj poguma, da se tudi sami povežejo in pristrižejo peruti družbenim predsodkom.	pog. pristriči krila (komu) Glagolski frazem	D: omejiti, onemogočiti dejavnost, svobodo komu <i>dejanje (psihično)</i> K: negativni

15. Sofia Coppola, režiserka, igralka, scenaristka ...

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
A kaj se zgodi, ko vse to postavimo na stran?	pog. postaviti (dati) na stran (kaj) Glagolski frazem	D: odložiti <i>dejanje (psihično)</i> prenehati se ukvarjati K: negativni

LISA

1. Christina Vasileva, sopranistka

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Hvaležna sem Čehom, da sem lahko pri njih naredila kariero in jo tudi nadaljujem.	ekspr. narediti kariero Glagolski frazem	D: uspeti lastnost uspešnost + K: pozitivni
Človeku s svojimi operami seže v srce ?	ekspr. seči v srce (komu) Glagolski frazem	D: ganiti koga dejanje (psihično) povzročiti x čustvovanje K: nevtralni

2. Jani Kovačič, pisec, kantavtor, glasbenik in profesor filozofije

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
/	/	/

3. Barbara Jakše Jeršič in Stane Jeršič, fotografa in zakonca

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
/	/	/

4. Peter Ugrin, violonist

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
»Rad sem na odru, čutim, da lahko nekaj dam iz sebe , da bo tudi tistemu, ki posluša, dobro.«	dati od sebe (kaj) Glagolski frazem -prenovitev dati iz → od sebe	D: potruditi se dejanje (psihično) ravnanje + K: pozitivni

Potem ne preseneča, da ste zaplavali v glasbene vode ...	zaplavati v (kakšne) vode Glagolski frazem	D: začeti ukvarjati se s čim <i>dejanje (psihično)</i> K: pozitivni
Tega sem se vedno izogibal in tudi to mi je vedno šlo zelo v nos .	ekspr. (kaj) iti v nos (komu) Glagolski frazem	D: motiti <i>dejanje (psihično)</i> <i>povzročati negativne občutke</i> K: negativni

5. Alenka Šušterič in prof. dr. Nikola Bešić, doktor medicine

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Kdo vam je takrat stal ob strani ?	ekspr. stati ob strani (komu) Glagolski frazem	D: pomagati, podpirati koga <i>dejanje (psihično)</i> <i>sodelovanje</i> K: pozitivni
Velikokrat se zjutraj zbudim slabe volje , kar je za okolje nesprejemljivo.	biti slabe volje Glagolski frazem	D: biti nezadovoljen, žalosten <i>stanje</i> <i>čustveno –</i> K: negativni
Ljudje niso razumeli, zakaj sem bila slabe volje .	biti slabe volje Glagolski frazem	D: biti nezadovoljen, žalosten <i>stanje</i> <i>čustveno –</i> K: negativni
Ko sem izvedela zanjo, mi je bilo zelo hudo, poskušala sem pomagati, kolikor je bilo v moji moči .	publ. pomagati, kolikor je v moči (koga) Glagolski frazem	D: pomagati, kolikor se more <i>dejanje (psihično)</i> <i>količina</i> K: pozitivni

Bila sem operirana na obeh dojkah, preživela kemoterapijo, ne dam se!	ekspr. ne dam (dati) se Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 25	D: <i>ne pustiti, kdo odloča o tebi</i> <i>dejanje (psihično)</i> K: <i>pozitivni</i>
Stala sem ji ob strani , za kar mi je hvaležna.	ekspr. stati ob stran (komu) Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 3	D: <i>pomagati, podpirati koga</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>sodelovanje</i> K: <i>pozitivni</i>
Skratka, dobro je, če ni bolečin ali težav z dihanjem, dobro je ostati pokreten, ne pa privezan na posteljo .	ekspr. biti privezan na posteljo (<i>bolezen te priveže na posteljo</i>) Glagolski frazem	D: <i>biti nepokreten</i> <i>stanje</i> <i>bolezen/negativno telesno počutje</i> K: <i>negativni</i>

6. mag. Marko Bitenc, doktor medicine, specialist kirurg

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Sami iščejo in ti, ki iščejo sami, so že iz dobrega testa .	ekspr. biti iz dobrega testa Glagolski frazem	D: <i>biti sposoben</i> <i>lastnost</i> <i>sposobnost +</i> K: <i>pozitivni</i>

7. Rajko Tekalec, predšolski vzgojitelj

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Moški pol, kar pomeni jemati življenje bolj na lahko, ne zagnati vika in krika zaradi ene praske.	ekspr. dvigniti/zagnati vik in krik Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 11	D: <i>zelo se razburiti za kaj</i> <i>dejanje (fizično)</i> <i>izražanje čustvene vznemirjenosti</i> K: <i>negativni</i>

Kot moški sem bolj za akcijo, odkrivanje, razpiranje, naivno, tudi malo z glavo skozi zid .	ekspr. iti z glavo skozi zid Glagolski frazem	D: <i>zsiliti/hoteti doseči nemogoče</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>ravnati kako?(nasilje, prisila)</i> K: <i>negativni</i>
Ne zakrivajmo si oči , da otroke učimo, da ne udarijo nazaj in so prijatelji.	ekspr. zakrivati si oči (pred čim) Glagolski frazem	D: <i>ne hoteti spoznati, priznati resnice</i> <i>dejanje (psihično)</i> <i>ne hoteti vedeti (nevedenje)</i> K: <i>negativni</i>

8. Luka Hojnik

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
/	/	/

9. Maja Pilher Stermecki – Bilbi, igralka Lutkovnega gledališča Maribor

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Takrat je bil natečaj za fotografijo Plečnikovih tržnic in sva sodelovala ter dobila prvo in drugo nagrado, kar nama je dalo krila .	Ekspr. dati krila (komu) Glagolski frazem	D: <i>postati navdušen, zelo prizadeven, navadno pri kakem delu</i> <i>lastnost</i> + K: <i>pozitivni</i>
S tem imava težave, ker sva včasih oba malo v oblakih , ampak prav ustvarjalni del naju zelo povezuje in oba žene naprej, da z njim ustvarjava svoj svet.	ekspr. živeti v oblakih Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 6	D: <i>ukvarjati se s stvarmi, ki so neizvedljive, zelo odmaknjene od stvarnega, konkretnega življenja</i> <i>stanje</i> <i>(romantičnost, zasanjanost)</i> K: <i>pozitivni</i>

V Sloveniji mi pravijo, da sem si postavila življenje na glavo , ker sem se vrnila v Slovenijo in tam zaključila.	ekspr. postaviti/obrniti na glavo (kaj) Glagolski frazem -varianta postaviti → obrniti Pojavnost v fidaPLUS: 13	D: spremeniti trdna, ustaljena načela <i>dejanje (psihično)</i> sprememba mišljenja K: negativni
--	---	---

10. Špela Perc, komunikologinja, nekdanja umetnostna drsalka, vaditeljica in inštruktorica različnih vadb pilatesa ter gyrokinesisa

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
V šestih letih sem videla veliko zgodb: ljudje niso imeli časa za vadbo, dokler telo ni dekompenziralo, potem pa se jim je celotni vrednostni sistem obrnil na glavo in so imeli 24 ur samo za vadbo, ker drugega niso mogli početi.	ekspr. postaviti/obrniti na glavo (kaj) Glagolski frazem	D: spremeniti trdna, ustaljena načela <i>dejanje (psihično)</i> sprememba mišljenja K: negativni
Ljudje s pravo energijo lahko premikajo gore , naredijo ogromno stvari.	vznes. premikati gore Glagolski frazem	D: narediti, doseči kaj, kar se zdi nemogoče <i>dejanje (psihično)</i> sposobnost K: pozitivni

11. Barbara Vajda, direktorica Zavoda za turizem Ljubljana

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Glede na to, da je Ljubljana tudi mesto za odkrivanje Slovenije, se mi zdi dobro , da je razstava zastavljena tako, da obiskovalce popelje tudi v druge kraje Slovenije.	zdeti se dobro (komu) Glagolski frazem	D: biti vesel, zadovoljen <i>stanje</i> čustvo (čustveno stanje)+ K: pozitivni

12. Mihaela Dovč, *mati*

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Zdaj pa se trudim, da tisto, kar smo vlagali in je nekako uspelo, spodbujam, da so vsi na dobri poti , da so vsi zelo zagnani pri svojem poklicu in poslu, da čutijo navdušenje, da spodbujajo drug drugega, da so drug drugemu korektiv in se tudi kdaj pokritizirajo, če je potrebno.	ekspr. biti na dobri poti Glagolski frazem	<i>D:imeti veliko možnosti</i> <i>stanje</i> + <i>K:pozitivni</i>
Če pa vidiš samo negativne stvari, se ti te dogajajo in ti ni postlano z rožicami .	biti postlano z rožicami (komu) Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 506	<i>D:življenje ni lahko, prijetno</i> <i>stanje</i> — <i>K:pozitivni</i>
To pomeni, da še vedno odkrivате samo sebe in vam ni še vse jasno ?	ekspr. biti jasno (komu) Glagolski frazem	<i>D:vse razkriti, odkriti</i> <i>dejanje (psihično)</i> vedenje <i>K:pozitivni</i>
Ne moreš jih zaviti v vatko , moraš jih pustiti, da dajo čez svojo šolo.	ekspr. zavijati v vato (koga) Glagolski frazem	<i>D:prizanašati komu s hudim, neprijetnim</i> <i>dejanje (psihično)</i> ravljanje s kom <i>K:pozitivni</i>
Ne moreš jih zaviti v vatko, moraš jih pustiti, da dajo čez svojo šolo .	dati čez (kaj) Glagolski frazem	<i>D:preživeti kaj</i> <i>stanje</i> trpljenje <i>K:negativni</i>
Seveda ti je težko in jim, kolikor lahko, stojiš ob strani .	ekspr. stati ob strani (komu) Glagolski frazem	<i>D:pomagati, podpirati koga</i> <i>dejanje (psihično)</i> sodelovanje <i>K:pozitivni</i>

13. **Jelka Ovaska**, *nekoč direktorica Cankarjeve založbe in zadnjih 30 let prevajalka iz finščine*

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Že pri 18 sem rodila in postala samohranilka, za kar mi nikoli ni bilo žal, čeprav se je takrat moja začrtana pot obrnila na glavo .	ekspr. (kaj) postaviti/obrniti na glavo Glagolski frazem Pojavnost v fidaPLUS: 13	D: spremeniti ustaljena načela, spoznanja <i>dejanje (psihično)</i> sprememba mišljenja K: negativni

14. **dr. Lejla Kažinič Kreho**, *članica uglednega Britanskega nutricionističnega združenja, ena izmed najbolj znanih hrvaških prehranskih strokovnjakinj ter avtorica knjig o zdravi prehrani in zdravem življenjskem slogu*

Oblika v intervjuju	Slovarska oblika	Pomen frazema
Še posebej sem vesela recenzije slovenskega prevoda knjige Prehrana 21. stoletja za ženske, ki sem jo dobila od Vide Petrovčič, kjer je zapisala, da ni vse zlato, kar se sveti , in ni vse zdravo, kar je zeleno.	Preg. Ni vse zlato, kar se sveti. Stavčni frazem (zloženi stavek)	pregovor <i>videz stvari ne pove, kakšna je stvar v resnici</i>